En analyse af børneinddragelse i myndighedssystemet på børne- og ungeområdet

– Et kvalitativt studie af børn og unges oplevelser samt konstruktioner og dilemmaer i børneinddragelse

Navne: Freja Vest Stjernstrøm (20240919) & Sadaf Haidari (20240909)

Afleveringsdato: 29. Maj 2026

Vejleder: Helle Bendix Kleif

Antal anslag inkl. mellemrum: 181.389

Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde
Institut for sociologi og Socialt Arbejde, Aalborg Universitet

Abstract

This thesis examines how child participation is constructed and understood within child welfare casework in Denmark following the implementation of the Danish Child Act (Barnets Lov). In recent years, children's rights and participation have received increasing political and professional attention, and the reform of Barnets Lov represents a political ambition to strengthen children's voices and position children as active rights-bearing subjects within the child welfare system. Against this background, the thesis investigates how child participation is understood across political, professional, and experiential perspectives in child welfare practice.

The study is grounded in a social constructivist perspective and applies a qualitative research design. The empirical material consists of semi-structured interviews with three child welfare social workers and two young people with lived experience of the child welfare system, combined with a document analysis of the official handbook to Barnets Lov. Through this methodological approach, the thesis explores how understandings of child participation are shaped through the interaction between legislation, professional discretion, organizational frameworks, and children's own experiences.

The analytical framework is primarily based on the landscape metaphor developed by Jacobsen, Engen, and Mølholt, alongside Monrad and Danneris' perspectives on citizen participation and institutional dilemmas.

The analysis demonstrates that child participation is constructed as a multifaceted and ambiguous phenomenon. In the official handbook to Barnets Lov, participation is primarily framed as a legal right and a central principle in contemporary child welfare work. Children are positioned as competent individuals with the right to be heard and involved in decisions concerning their own lives. However, the findings also reveal tensions between political ambitions and the structural conditions under which child welfare work is carried out. Social workers describe participation as dependent on time, relational continuity, professional judgment, and organizational resources. High caseloads, documentation requirements, and limited time are experienced as barriers to meaningful participation.

The interviews with young people further demonstrate that participation is not solely understood as formal involvement in decision-making processes, but rather as the experience

of being listened to, taken seriously, and understood within trusting relationships. The findings indicate that children and young people may formally be included in conversations and meetings without necessarily experiencing genuine influence over their own cases.

The thesis concludes that child participation cannot be understood solely as a legal requirement or procedural practice but must also be viewed as a relational and context-dependent process shaped by institutional conditions, professional understandings, and children's lived experiences. The study contributes to a broader understanding of the dilemmas and complexities surrounding child participation in contemporary social work and highlights the importance of balancing legal rights, professional discretion, and relational practice in child welfare casework.

Indholdsfortegnelse

Indledning **6**

Eksisterende forskning på området *9*

Problemformulering *12*

Analyse spørgsmål 12

Relevans for socialt arbejde *12*

Begrebsafklaring *13*

Børneinddragelse og barnets perspektiv 13

Præsentation af teorier **15**

Børne- og ungesyn *15*

Street-level bureucracy med fokus på skøn *16*

Borgerinddragelse og dilemmamodellen *17*

Børneinddragelse *18*

Forskningsdesign og metode **19**

Videnskabsteoretisk ståsted *20*

Forforståelser *21*

Kvalitativ forskningsmetode *22*

Kombination af interviews og dokument *23*

Empiriindsamling *23*

Udvælgelse af informanter 23

Gatekeeperens rolle 23

Introduktion til informanterne 24

Historisk og styringsmæssig kontekst for børne- og ungeområdet 27

Interviewguide *27*

Interviewets rammer *28*

Kritisk refleksion over interview som indsamlingsmetode *29*

Håndbogen til Barnets Lov som empirisk materiale *30*

Beskrivelse og afgrænsning af Håndbogen 31

Empiribearbejdning **32**

Transskribering og datahåndtering *32*

Etiske overvejelser *34*

Kvalitet og generaliserbarhed *35*

Anvendelse og refleksioner af AI 37

Børn og unges møde med myndighedssystemet **37**

Analysedel 1. Inddragelse mellem rettighed og praksis. **38**

Komponent 1 - Hvad ser man? *40*

Komponent 2 – Hvem ser? *43*

Komponent 3 – Hvad ser man med? *46*

Komponent 4 – Hvilken position ser man fra? *50*

Analysedel 2. Dilemmaer i inddragelse mellem rettighed, skøn og praksis **53**

Når børn og unge oplever, at deres perspektiv ikke bliver styrende *55*

Når deltagelse både kan skabe handlemuligheder og producere ansvar *60*

Når inddragelse også handler om tempo, opfølgning og forståelighed *63*

Diskussion **70**

Konklusion **74**

Litteraturliste **77**

Bilag **82**

Bilag 1. Interviewguide for børne- og ungerådgiver *82*

Bilag 2. Interviewguide for unge med erfaring fra myndighedssystemet *83*

Indledning

I de seneste år har der været stigende politisk og faglig opmærksomhed på børn og unges rettigheder og deltagelse i sager på børne- og ungeområdet. Arbejdet med børn og unge i udsatte positioner er et vigtigt område inden for socialt arbejde, hvor socialrådgivere og andre fagprofessionelle ofte står overfor komplekse beslutninger med stor betydning for børn og unges liv. I disse sager spiller spørgsmålet om, hvordan man forstår inddragelse og hvordan børn og unge bliver hørt og inddraget i beslutningsprocesser en afgørende rolle. I forbindelse med netop dette, har inddragelse af børn og unge i beslutninger, der vedrører deres eget liv, i de seneste år fået en mere fremtrædende plads i både socialpolitikken og socialt arbejde. Børneinddragelse er i stigende grad blevet fremhævet som et vigtigt princip i både socialpolitikken og den socialfaglige praksis, hvor børn og unge i højere grad skal anerkendes som aktører med egne perspektiver på deres livssituation.

Men denne udvikling har medført en øget opmærksomhed på, hvordan børns rettigheder og deltagelse reelt realiseres i mødet mellem børn og myndigheder. Selvom den politiske intention om øget børneinddragelse er tydelig i både de politiske reformer og faglige anbefalinger, peger både forskning og praksiserfaringer på, at det i praksis kan være vanskeligt at omsætte disse ambitioner til reel indflydelse og inddragelse for børn og unge. Myndighedsarbejdet på børne- og ungeområdet foregår inden for organisatoriske rammer, hvor socialrådgivere skal balancere hensynet til lovgivning, dokumentationskrav, faglige vurderinger og begrænsede ressourcer.

Interessen for dette emne udspringer blandt andet af vores faglige baggrund som uddannede socialpædagoger. I forbindelse med både uddannelse og praksiserfaring, har vi på forskellige tidspunkter været i berøring med børn og unge i udsatte positioner og dermed de systemer og indsatser, der omgiver dem. I disse sammenhænge, er vi blevet opmærksomme på, hvordan beslutninger truffet i myndighedssystemet kan få stor betydning for børn og unges hverdag og fremtid. Derudover har vi oplevet, at spørgsmålet om børns inddragelse kan rumme en række dilemmaer i praksis, hvor barnets perspektiv skal balanceres med faglige vurderinger, organisatoriske rammer og lovgivningsmæssige krav. Vores erfaringer har bidraget til at vække en særlig interesse for at undersøge, hvordan børn og unges deltagelse kommer til udtryk i mødet med myndighedssystemet.

Netop dette spændingsfelt mellem politiske ambitioner om øget børneinddragelse og de strukturelle vilkår for socialfagligt arbejde danner baggrund for dette speciale. Med implementeringen af Barnets Lov i 2024 er der blevet formuleret en politisk ambition om at styrke barnets rettigheder og sikre, at barnets perspektiv i højere grad får betydning i sagsbehandlingen. Men samtidig rejser reformen også en række spørgsmål om, hvordan disse ambitioner omsættes i praksis i myndighedsarbejdet på børne- og ungeområdet.

Barnets Lov trådte i kraft 1. januar 2024, som en kulmination af den politiske aftale om Børnene Først. Med Barnets Lov, er der politisk formuleret en ambition om at gennemføre et markant paradigmeskifte på børneområdet, hvor barnet fremover skal ses som et selvstændigt rettighedssubjekt med en tydelig stemme i egen sag (Svendsen & Hartoft, 2023). I lovens formålsbestemmelser fremhæves der et "tidssvarende børnesyn", hvor barnet anerkendes som et kompetent individ med egne perspektiver, og hvor barnets stemme skal være styrende både i udredning, indsats og opfølgning (Svendsen & Hartoft, 2023). Reformen bygger samtidig på en forestilling om, at tidligere lovgivning har været præget af bureaukratiske proceskrav, fragmenterede indsatser og utilstrækkelig inddragelse af barnet. Barnets Lov skal derfor styrke barnets retssikkerhed, sikre hurtigere indsatser og skabe et mere sammenhængende og fleksibelt system (Svendsen & Hartoft, 2023). Barnet positioneres eksplicit som et selvstændigt rettighedssubjekt med ret til løbende inddragelse og indflydelse i egen sag. Derudover lægges der op til regelforenkling og større fagligt råderum, så socialrådgiverne i højere grad kan tilrettelægge indsatsen efter barnets konkrete behov (Svendsen & Hartoft, 2023). Retorisk fremstår loven som et opgør med et system, hvor barnet tidligere primært var genstand for voksnes beslutninger.

Men netop her opstår en problematik, hvor ambitionen om styrket inddragelse og øgede rettigheder rejser spørgsmålet om, hvad inddragelse konkret indebærer i praksis og hvilke forståelser af inddragelse der kommer til udtryk fra forskellige aktører. Når barnet og den unge i højere grad positioneres som et rettighedssubjekt med ret til at blive hørt og få indflydelse, åbner det samtidig for forskellige forståelser af, hvad det vil sige at være reelt inddraget. Derfor bliver det ikke alene et spørgsmål om børn og unge inddrages, men hvordan forskellige aktører forstår inddragelse og hvordan de forskellige perspektiver tillægges betydning. Samtidig peger ambitionen på en grundlæggende spænding mellem forskellige forståelser af inddragelse. På den ene side kan inddragelse forstås som en rettighed, hvor barnet og den unge skal have mulighed for at komme til orde og blive taget alvorligt. På den

anden side kan inddragelse i praksis antage mere formelle karakterer, hvor barnet høres, uden nødvendigvis at have reel indflydelse på sagens udfald (Svendsen & Hartoft, 2023). Men spørgsmålet er, om der reelt ses en overensstemmelse mellem den politiske ambition om styrket inddragelse og den måde, inddragelse forstås og tillægges betydning i praksis.

Man kan her rette opmærksomheden mod de betingelser, som inddragelse i denne sammenhæng udfolder sig indenfor. Selvom Barnets Lov formulerer en klar ambition om at styrke børn og unges deltagelse, så foregår arbejdet med inddragelse i en kontekst præget af kompleksitet og høje krav til sagsbehandlingen. Børne- og ungeområdet er i de senere år blevet kendetegnet ved et stigende antal sager og mere sammensatte problemstillinger, hvilket også stiller krav til både faglige vurderinger og prioriteringer (Socialrådgiverforening, 2025). Antallet af underretninger ligger højt, sagerne er komplekse og mange kommuner rapporterer om rekrutteringsudfordringer og høj medarbejderomsætning. Samtidig viser nationale tal, at børn i udsatte positioner ofte har flere sammensatte problemstillinger. Dette kan f.eks. være psykisk mistrivsel, skolefravær, forældres misbrug, vold eller sociale belastninger (Socialrådgiverforening, 2025).

Efter implementeringen af Barnets Lov, påpeger socialrådgiverne, at de arbejder med sagstal, der ligger betydeligt over de faglige anbefalinger. I flere kommuner håndterer børne- og ungerådgivere i gennemsnit 33 sager, selvom faglige anbefalinger peger på et betydeligt lavere antal for at kunne sikre kvalitet i relationel kontakt og børneinddragelse (Socialrådgiverforening, 2025). Socialrådgiverforeningen har gentagne gange påpeget, at høje sagstal og administrativ belastning udgør en væsentlig barriere for kvaliteten i sagsbehandlingen. Når socialrådgivere har et stort antal samtidige sager, reduceres tiden til forberedelse, refleksion og relationsopbygning, hvilket de selv påpeger er afgørende for reel børneinddragelse (Socialrådgiverforening, 2025). Tal fra Dansk Socialrådgiverforening viser også at 12 % af børne- og ungerådgivere forlod deres job i første halvår af 2024 og at være fjerde rådgiver forlader jobbet inden for et år (Paulsen, 2025) og at 54 % af børne- og ungerådgivere vurderer, at de ikke kan leve op til Barnets Lov med de nuværende ressourcer (Socialrådgiverforening, 2025).

Inddragelse fremstår som et flertydigt fænomen, der kan tillægges forskellige betydninger afhængig af kontekst, aktør og position. Selvom Barnets Lov formulerer en tydelig ambition

om at styrke børn og unges inddragelse, kan spørgsmålet om inddragelse ikke alene handle om rettigheder, men også om hvordan disse rettigheder fortolkes og omsættes i praksis.

For at belyse denne problematik præsenteres en række forskningsartikler og analyser af børns deltagelse i socialt arbejde. Børneinddragelse fremstår i både lovgivning og politiske reformer som et væsentligt princip i det sociale arbejde på børne- og ungeområdet. Med de inddragede tekster, ønsker vi at belyse hvordan børneinddragelse forstås i den eksisterende forskning. Teksterne repræsenterer forskellige perspektiver på feltet, herunder børn og unges egne oplevelser af deltagelse, professionelles praksisser samt de politiske og organisatoriske rammer, som inddragelse foregår inden for. Samlet set synliggør forskningen, at inddragelse både kan forstås som en rettighed, en professionel metode og en relationel praksis.

Eksisterende forskning på området

En dansk vidensindsamling fra VIVE samler 38 nationale og internationale studier om børn og unges oplevelser af inddragelse i myndighedssagsbehandling fra 2022 (Bengtsson & Henze-Pedersen, 2022). Med afsæt i Laura Lundys model om børneinddragelse med ”rum”, ”stemme”, ”tilhører” og ”indflydelse” viser rapporten, at formel inddragelse ikke nødvendigvis fører til oplevet deltagelse. Bengtsson og Hense-Pedersen dokumenterer i rapporten at børn og unge langt fra altid oplever reel indflydelse i myndighedssager. De synliggør at deltagelse forudsætter mere end blot formel adgang til at blive hørt, men at det kræver et reelt rum, mulighed for at udtrykke meninger og holdninger, en modtager der lytter og en indflydelse på beslutningen. Men rapporten viser at på ”rum”-niveau dokumenteres det, at børn ofte ikke informeres tilstrækkeligt om sagens indhold, rettigheder eller mulige konsekvenser, hvilket gør at den manglende forståelse for konteksten reducerer mulighed for kvalificeret deltagelse. På ”stemme”-niveauet fremhæver børn, at møder ofte foregår på de voksnes præmisser, som er præget af fagsprog og strukturer, som gør det vanskeligt for dem at udtrykke egne perspektiver. På ”tilhører”-niveau understreges betydningen af relationel kontinuitet og at de hyppige skift i sagsbehandler svækker tillid og oplevelse af at blive taget alvorligt for børnene. Til sidst viser rapporten på ”indflydelse”-niveau, at børn ofte oplever begrænset reel betydning for afgørelser, særligt i sager om anbringelse eller hjemgivelse. Rapporten peger desuden på at udsatte grupper, herunder yngre børn, børn i sager uden

samtykke og børn med handicap oplever systematisk lavere grad af indflydelse. Denne differentiering udfordrer forestillingen om universal rettighedsrealisering og peger på, at deltagelse er socialt og strukturelt betinget (Bengtsson & Henze-Pedersen, 2022). Netop her opstår et spændingspunkt. Barnets Lov sikrer retten til at blive hørt, men Bengtsson og Hense-Pedersen viser, at indflydelse ofte udebliver i afgørelsesfasen og at rettighed og realisering således ikke er identiske (Bengtsson & Henze-Pedersen, 2022).

Denne problematik nuanceres yderligere i artiklen *Children's Perspective on Social Workers' Questioning Practices,* publiceret i *Child & Family Social work* af Sørensen, Jacobsen og Koustrup (Sørensen, Jacobsen, & Koustrup, 2024). Artiklen retter et fokus mod, hvordan inddragelse konkret udspiller sig i mødet mellem børn og socialrådgivere. Artiklen undersøger i 2025 i et panelstudie med anbragte børn, hvordan socialrådgivernes spørgepraksis opleves. Studiet viser, at børn ofte oplever standardiserede og gentagende spørgsmål som kontrol frem for dialog. I artiklen fremstår inddragelse som noget, der i praksis kan blive reduceret til en metode eller et redskab, hvor barnet og den unges udsagn indsamles systematisk, men uden nødvendigvis at skabe mening eller sammenhæng for barnet og den unge selv. Børnene efterspørger færre standardiserede og gentagende spørgsmål og mere målrettede samtaler med konkret handleperspektiv, hvor der ses en bedre balance mellem privatliv og hjælp. Studiet identificerer samtidig en udviklingstendens såsom øget fokus på trivsel og opsporing, udbredelse af screeningsinstrumenter og et politisk pres for øget børnedeltagelse. Her identificeres forskellige spændinger. Der ses en spænding, da den systematisering der skal sikre rettighederne gennem lovgivning, kan samtidig opleves som objektgørende for børnene og de unge i deres møde med myndighederne (Sørensen, Jacobsen, & Koustrup, 2024). Det peger dog også på en spænding mellem en administrativ forståelse af inddragelse som noget, der kan standardiseres, og en relationel forståelse, hvor inddragelse forudsætter dialog og mening.

I artiklen *How Do Child Welfare Workers Understand and Practice Child Participation?* Fra 2025 af Skauge & Storhaug, fremtræder en lignende pointe (Skauge & Storhaug, 2024). Artiklen kan bidrage med en forståelsesramme på, hvorfor den oplevede indflydelse kan udeblive, selv når de formelle rettigheder er opfyldt. I artiklen undersøges og analyseres, hvordan 24 norske børne og familiearbejdere praktiserer og forstår deltagelses i forskellige faser af sagsføringen. Studiet viser at socialarbejdere kan forstå og praktisere inddragelse på forskellige måder. I studiet identificeres både direkte og indirekte former for deltagelse og der

skelnes mellem procesorienteret deltagelse, hvor fokus er på at inddrage barnet og den unge i samtaler og forløb samt resultatorienteret deltagelse, hvor barnets perspektiv tillægges betydning i selve processen. Artiklen peger på at inddragelse i praksis ofte operanationaliseres som gennemførte børnesamtaler eller dokumenterede udsagn, uden at dette nødvendigvis ændrer beslutningsgrundlaget. Dermed kan inddragelse eksistere som en formel praksis uden reel indflydelse (Skauge & Storhaug, 2024).

Den relationelle dimension af inddragelse fremhæves i artiklen *What do Children and young people in the social services understand by participation*, af Matrouch, Montserrat & Fuentes-Pelaez fra 2015, publiceret i Children and Youth Services Review (Matrouch, Montserrat, & Fuentes-Peláez, 2025). Dette studie viser, at børn og unge primært beskriver og forstår deltagelse som det at blive lyttet til og taget alvorligt, og ikke nødvendigvis at træffe de endelige beslutninger. I denne artikel forstås inddragelse primært som et relationelt fænomen, som knyttes til anerkendelse, tryghed og tillid (Matrouch, Montserrat, & Fuentes-Peláez, 2025). Dette perspektiv står i kontrast til en mere juridisk og procedurebaseret forståelse af inddragelse og peger på, at oplevet inddragelse i høj grad afhænger af kvaliteten af relationen mellem barn/ung og professionel.

På tværs af de inddragede forskningsartikler og dokumenter, tegner der sig et tydeligt billede af, at børn og unges inddragelse ikke kan forstås som et entydigt eller afgrænset fænomen, men må anskues som noget, der formes i spændingsfeltet mellem forskellige forståelser og praksisser. Inddragelse fremstår både som en juridisk rettighed og en professionel praksis, men også som et relationelt fænomen. På tværs af studierne tegner der sig en gennemgående problematik, hvor formelle krav om inddragelse ikke nødvendigvis fører til oplevet indflydelse for børn og unge.

Dette peger på, at spørgsmålet om børneinddragelse ikke alene handler om implementering af lovgivning, men om hvordan inddragelse forstås, fortolkes og praktiseres i forskellige kontekster. Særligt i forhold til hvordan forståelser af inddragelse kommer til udtryk hos de aktører, der indgår i myndighedsarbejdet og hvordan disse forståelser kan have betydning for mulighederne for reel inddragelse. På denne baggrund opstår der en anledning til at undersøge, hvordan børneinddragelse forstås og praktiseres fra både et professionelt og et erfaringsbaseret perspektiv.

Problemformulering

Hvordan konstrueres og forstås børneinddragelse i myndighedsarbejdet på børne- og ungeområdet?

Analyse spørgsmål

- Hvordan forstås og fremstilles børneinddragelse i håndbogen til Barnets Lov, og hvordan kommer disse forståelser til udtryk i socialrådgiveres praksis?
- Hvilke dilemmaer kan der opstå mellem de politiske intentioner, de professionelles forståelser og børn og unges oplevelser af børneinddragelse?

Relevans for socialt arbejde

Dette emne er relevant at undersøge, da socialrådgivere og andre fagprofessionelle på børne- og ungeområdet arbejder direkte med børn og unge i udsatte positioner og derfor har en vigtig rolle i forhold til deres trivsel, rettigheder og udviklingsmuligheder. I myndighedsarbejdet træffes der beslutninger, som kan have stor betydning for både børn og unges hverdag og fremtid, eksempelvis i forbindelse med støtteforanstaltninger, anbringelser eller opfølgende indsatser.

I den forbindelse bliver det interessant at undersøge, hvordan børneinddragelse forstås som begreb, og hvilke betydninger der tillægges børn og unges rolle i egen sag. Frem for udelukkende at fokusere på, hvordan inddragelse omsættes i praksis, retter dette speciale opmærksomheden mod de forskellige forståelser af børneinddragelse, der kommer til udtryk på tværs af profession og oplevelse.

Betydningen af netop dette kan ligeledes forstås i relation til den globale definition af socialt arbejde. Ifølge Federation of Social Workers (IFSW) beskrives socialt arbejde som en praksisbaseret profession og akademisk disciplin, som har til formål at fremme social forandring, menneskers mulighed for empowerment og frigørelse samt social samhørighed. I socialt arbejde er principper som respekt for menneskers værdighed, menneskerettigheder, social retfærdighed og kollektivt ansvar centralt. Socialt arbejde er med andre ord et arbejde, der retter sig mod at støtte mennesker i at håndtere sociale udfordringer og forbedre deres

livssituation, samtidig med at professionen arbejder for at skabe mere retfærdige sociale strukturer. Et væsentligt element i denne forståelse er, at mennesker tillægges en aktiv rolle i forhold til deres egen livssituation. I den forbindelse bliver det interessant, hvordan begreber som deltagelse, indflydelse og inddragelse forstås og gives betydning i socialt arbejde. Dette speciale retter derfor opmærksomheden mod, hvordan børneinddragelse forstås på tværs af forskellige aktører, og hvordan disse forståelser kan variere (IFSW & IASSW, 2014).
Da vores målgruppe er børn og unge i udsatte positioner, bliver dette særligt væsentligt, da de ofte befinder sig i situationer og kontekster, hvor voksne træffer beslutninger som har stor betydning for deres liv. Det er derfor vigtigt at sikre at deres perspektiver, oplevelser og behov bliver hørt og inddraget i de beslutningsprocesser der vedrører dem. I denne sammenhæng handler arbejdet med børn og unges deltagelse ikke kun om at kunne efterleve de lovgivningsmæssige krav, men også om at sikre og realisere en praksis, hvor børn og unge mødes med respekt og gives mulighed for at blive inddraget i forhold, der har indflydelse på deres nuværende og fremtidige liv.

Begrebsafklaring

For at skabe en tydelig analytisk ramme for undersøgelsen er det relevant at præcisere en række centrale begreber, som anvendes i specialet. Begreberne fungerer både som en afgrænsning af undersøgelsens fokus og som analytiske pejlemærker i analysen. I det følgende afsnit vil begreberne børneinddragelse og barnets perspektiv blive forklaret.

Børneinddragelse og barnets perspektiv

I arbejdet med og forståelsen af udsatte børn og unge er begreberne *børneinddragelse* og *barnets perspektiv* væsentlige. Selvom begge begreber relaterer sig til, hvordan børn og unge kan blive hørt, forstået og få betydning i beslutninger der vedrører deres liv, dækker begreberne samtidig over forskellige aspekter i det socialfaglige arbejde (Jensen & Sørensen, 2023). *Børneinddragelse* handler primært om processer og muligheder for deltagelse i beslutninger, hvorimod *barnets perspektiv* i højere grad omhandler barnets egne oplevelser og forståelser af deres egen situation. I dette speciale anvendes begreberne derfor som to tæt forbundne, men analytisk adskilte begreber (Jensen & Sørensen, 2023).

Børneinddragelse anvendes i dette speciale til at undersøge børns mulighed for at blive hørt og få indflydelse i beslutninger, der omhandler eget liv. I socialt arbejde forstås børneinddragelse som et væsentligt princip, hvor barnet ikke kun betragtes som genstand for voksnes beslutninger, men som en aktør med egne erfaringer, perspektiver og ønsker i forhold til deres egen sag. Ifølge Jensen og Sørensen indebærer reel børneinddragelse, at barnet og den unge ikke blot får mulighed for at udtale sig, men at barnets udsagn også bliver lyttet til, taget alvorligt og indgår i beslutningsgrundlaget i sagsbehandlingen (Jensen & Sørensen, 2023). Samtidig indebærer inddragelse, at barnet og den unge får forklaringer på de beslutninger, der træffes, så afgørelserne bliver forståelige og meningsfulde for barnet og den unge (Jensen & Sørensen, 2023). Begrebet rummer både et juridisk og socialfagligt aspekt. Med dette menes der at børneinddragelse på den ene side er en rettighed og på den anden side er børneinddragelse også et socialfagligt princip der handler om at støtte barnet i at forstå og håndtere sin livssituation og dermed skabe mulighed for mestring og indflydelse på eget liv (Jensen & Sørensen, 2023). Børneinddragelse bliver dermed både et spørgsmål om rettigheder, men også om hvordan professionelle i praksis tilrettelægger samarbejdet med barnet og den unge.

Barnets perspektiv refererer i modsætning til *børneinddragelse*, til barnet og den unges eget perspektiv på oplevelser, erfaringer og forståelse af egen livssituation. Ifølge Skivenes og Strandbu, giver *barnets perspektiv* adgang til viden om barnets egne erfaringer og forståelser af egen livssituation, som ikke kan opnås gennem voksnes vurderinger alene (Skivenes & Strandbu, 2006). Skivenes og Strandbu argumenterer for, at *barnets perspektiv* kan bidrage med vigtig indsigt i beslutningsprocesser og understreger samtidig at det ikke er tilstrækkeligt, at barnets blot får mulighed for at udtrykke sig, men at de professionelle også skal være i stand til at forstå og fortolke barnets udsagn og skabe rammer, hvor *barnets perspektiv* kan få betydning i beslutningsprocesser (Skivenes & Strandbu, 2006). At inddrage *barnets perspektiv* indebærer derfor at barnets gives mulighed for at udtrykke sine tanker og oplevelser i relation til de beslutninger, der træffes i sagsbehandlingen, samtidig med at der bliver skabt et rum og en relation, hvor barnet kan udtrykke sig på egne præmisser (Skivenes & Strandbu, 2006).

Præsentation af teorier

I dette speciale anvendes en række teoretiske perspektiver til at analysere, hvordan børneinddragelse konstrueres og forstås i myndighedsarbejdet på børne- og ungeområdet. Teoriafsnittet er struktureret med henblik på at understøtte specialets to analysenedslag, herunder Håndbogen til Barnets Lov, interview med børne- og ungerådgivere samt interview med unge. Specialets primære analytiske perspektiver er landskabsmetaforen udviklet af Jacobsen, Engen og Mølholt (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025) samt Monrad og Danneris' perspektiv på borgerinddragelse og deres dilemmamodel (Monrad & Danneris, 2021). Derudover anvendes enkelte supplerende perspektiver løbende i analysen med henblik på at nuancere og understøtte analysens empiriske fund, herunder Lipskys teori om skøn som et supplerende perspektiv til at belyse rådgivernes faglige vurderinger og praksis (Lipsky, 2010).

Børne- og ungesyn

I analysens første nedslag rettes fokus mod, hvordan børn og unge konstrueres i håndbogen til Barnets Lov, samt hvordan forståelser af inddragelse kommer til udtryk i håndbogen. Formålet er at undersøge, hvilke børne- og ungesyn der træder frem i dokumentet, og hvordan disse forståelser kan være med til at rammesætte, hvordan børneinddragelse fremstilles i myndighedsarbejdet. Børnesyn kan forstås som grundlæggende forestillinger og forståelser af børn og unge, herunder deres udvikling og handlemåder. Børnesyn handler om, hvordan børn og unge opfattes, og hvilke antagelser der ligger til grund for den måde, voksne og professionelle møder og arbejder med børn og unge på. Børnesyn hænger derfor sammen med et mere overordnet menneskesyn, som påvirker, hvordan børn og unge forstås, og hvilke behov eller problemer der identificeres i sammenhæng med dem (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). I socialt arbejde har begrebet børnesyn stor betydning, da det er med til at forme, hvordan børn og unge mødes, hvilke indsatser der iværksættes, og hvordan deres situation fortolkes. Samtidig er børnesyn ofte implicitte i praksis og kommer til udtryk gennem de begreber, forståelser og handlinger, der anvendes i arbejdet med børn og unge. Jacobsen, Engen og Mølholt peger på, at børnesyn ikke er statiske, men derimod formes af samfundsmæssige, kulturelle og faglige sammenhænge, hvilket betyder, at forståelsen af børn og unge kan ændre sig over tid (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). De præsenterer

landskabsmetaforen, som illustrerer, hvordan forståelser af børn og unge altid er et resultat af et selektivt blik, hvor det ikke er muligt at indfange hele "landskabet" på én gang. Landskabsmetaforen fungerer som et refleksionsværktøj og fremhæver, at børne- og ungesyn kan forstås ud fra fire komponenter: hvad man ser, hvem der ser, hvad man ser med og hvilken position man ser fra (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025).

Street-level bureucracy med fokus på skøn

I andet analysenedslag tager vi udgangspunkt i Michael Lipskys teori om Street-level bureucracy, men med særligt fokus på "skøn". Det er især socialrådgivernes mulighed for at foretage faglige vurderinger i konkrete situationer, der er relevant i vores sammenhæng, mens de øvrige dele af teorien ikke vil blive udfoldet nærmere.

Lipsky fremhæver diskretion (skøn) som et centralt begreb i denne sammenhæng. Skøn refererer til de faglige vurderinger og handlemuligheder, som socialrådgivere anvender i mødet med børn og unge, når lovgivning og retningslinjer skal omsættes til konkrete praksissituationer (Lipsky, 2010). Lipsky beskriver, at disse vurderinger er nødvendige, da lovgivning og retningslinjer ikke kan forudse alle situationer. Skøn indebærer derfor en fortolkning af både barnets behov og situation samt handlemuligheder, men også en afvejning af forskellige hensyn, herunder lovgivning, faglige normer og organisatoriske krav (Lipsky, 2010). Det er samtidig vigtigt at være opmærksom på, at Lipskys teori blev udviklet i en anden velfærdsmæssig og historisk kontekst end den, der præger det sociale arbejde i dag. I Street-Level Bureaucracy fra 1980 (Lipsky, 2010) retter Lipsky primært fokus mod frontlinjemedarbejderes arbejdsvilkår, skøn og håndtering af organisatoriske krav, mens fokus på børns rettigheder, deltagelse og inddragelse endnu ikke havde samme centrale placering i socialt arbejde og lovgivning, som det har i dag. I dette speciale anvendes Lipskys forståelse af skøn derfor ikke som en entydig forklaring, men som et supplerende analytisk perspektiv, der kan bidrage til at belyse, hvordan børne- og ungerådgivere fortolker og omsætter krav om inddragelse i konkrete praksissituationer. Skøn forstås dermed ikke kun som et spørgsmål om prioritering og ressourcer, men også som faglige vurderinger af, hvordan børn og unge kan inddrages, og hvilken betydning deres perspektiver tillægges i praksis.

I andet analysenedslag anvendes Lipskys teori om frontlinjemedarbejdere og skøn som et supplerende perspektiv til at analysere, hvordan børne- og ungerådgivere håndterer og omsætter inddragelse i praksis. Fokus rettes mod de faglige vurderinger og afvejninger, der opstår i spændingsfeltet mellem lovgivning, organisatoriske rammer og hensynet til børn og unges perspektiver. Lipskys perspektiv anvendes dermed til at belyse, hvordan inddragelse ikke alene fremstår som et juridisk krav, men også som noget, der fortolkes, prioriteres og praktiseres gennem rådgivernes faglige skøn.

Borgerinddragelse og dilemmamodellen

I andet analysenedslag rettes der samtidig fokus mod børn og unges egne erfaringer med inddragelse i mødet med myndighedssystemet. Som specialets primære analytiske perspektiv i andet analysenedslag inddrages derfor et teoretisk perspektiv af Merete Monrad og Sophie Danneris, som anskuer borgerinddragelse som et komplekst og flertydigt fænomen, der udfolder sig i et spændingsfelt mellem borger og system (Monrad & Danneris, 2021). Monrad og Danneris pointerer, at inddragelse ikke har en entydig betydning, men derimod tillægges forskellige formål afhængigt af konteksten (Monrad & Danneris, 2021). Inddragelse forstås på den ene side som et spørgsmål om rettigheder, anerkendelse og muligheden for at få indflydelse på beslutninger, der vedrører eget liv. På den anden side fungerer inddragelse også som en del af systemets måde at arbejde på, hvor den kan bidrage til sagsoplysning, dokumentation eller legitimering af beslutninger (Monrad & Danneris, 2021). Inddragelse bliver dermed både et mål i sig selv og et middel i myndighedsarbejdet.
I relation til vores problemstilling bliver denne dobbelte forståelse vigtig, da inddragelse både er en juridisk rettighed og en praksis, der udfolder sig inden for bestemte organisatoriske og styringsmæssige rammer. En vigtig del af teorien er derfor forståelsen af inddragelse som både proces og resultat, hvor det ikke alene er afgørende, om børn og unge får indflydelse på beslutninger, men også hvordan de inddrages undervejs i deres sagsforløb (Monrad & Danneris, 2021). Monrad og Danneris fremhæver desuden, at inddragelse i praksis altid er rammesat af institutionelle betingelser, hvilket kan skabe spændinger mellem forskellige hensyn (Monrad & Danneris, 2021). I denne sammenhæng præsenterer de en række dilemmaer, som synliggør spændingsfeltet mellem borger og system, herunder borgermening vs. institutionel mening, borgerviden vs. faglig viden, borgerhandling vs. systemhandling og borgertid vs. systemtid (Monrad & Danneris, 2021).

Vi er opmærksomme på at denne teori er udviklet ud fra en anden målgruppe og derfor anvendes Monrad og Danneris' perspektiv som en forståelsesramme til at undersøge, hvordan inddragelse forstås og opleves i spændingsfeltet mellem børn og unges perspektiver, rådgivernes praksis og myndighedssystemets rammer. Dilemmaerne anvendes som analytiske greb og forståelsesramme til at synliggøre, hvor der kan opstå spændinger eller dilemmaer mellem børn og unges oplevelser af inddragelse, de professionelles vurderinger og de institutionelle betingelser, som myndighedsarbejdet foregår indenfor.

Børneinddragelse

I analyse nedslag 2, inddrages Hanne Warming og Ida Schwartz' perspektiver på børn og unges deltagelse og positionering i velfærdsinstitutionelle sammenhænge. Warming og Schwartz kritiserer forståelser af børn, hvor børn enten fremstilles som passive og sårbare objekter eller som autonomt kompetente individer, der selv kan og bør tage ansvar for egen situation (Schwartz & Warming, 2023). I stedet argumenterer Warming og Schwartz for et relationelt og kontekstuelt børnesyn, hvor børn og unges handlemuligheder må forstås i sammenhæng med de sociale, institutionelle og relationelle betingelser, de indgår i (Schwartz & Warming, 2023). Det vigtige hos Warming og Schwartz er, at børn og unge ikke kan forstås isoleret for de sammenhænge, de deltager i. Børn og unges muligheder for deltagelse, handling og indflydelse formes af de positioner, de tilbydes i mødet med professionelle og institutionelle praksisser samt de strukturelle rammer omkring dem. Deltagelse er i dette perspektiv dermed ikke noget, barnet og den unge enten har eller ikke har, men noget, der skabes relationelt og situeret i konkrete praksisser. Warming og Schwartz peger samtidig på, at inddragelse kan indeholde en risiko for ansvarliggørelse hvis børn og unge forventes at tage ansvar for problemstillinger eller forandringer, som de ikke har reelle muligheder for at kontrollere (Schwartz & Warming, 2023).

I analysenedslag 2 anvendes Warmings og Schwartz til at analysere, hvordan børn og unge positioneres gennem inddragelsespraksisser i Barnets Lov og i rådgivernes arbejde. Deres perspektiv bruges særligt til at undersøge, hvordan børn og unges deltagelse både kan skabe mulighed for handlekraft og samtidig risikere at forskyde ansvar over på barnet eller den unge. Perspektivet anvendes dermed ikke som en hovedteori, men som et nuancerende

perspektiv i analysen af Monrad og Danneris dilemmamodel, ved at vise hvordan børn og unges deltagelse må forstås i relation til de konkrete institutionelle og relationelle betingelser, de handler under, fremfor som et spørgsmål om kompetence eller sårbarhed alene (Schwartz & Warming, 2023).

De udvalgte teoretiske perspektiver muliggør en analyse af børneinddragelse på tværs af forskellige niveauer. I første analysenedslag anvendes landskabsmetaforen som det primære analytiske perspektiv til at undersøge, hvordan børn og unge konstrueres i håndbogen til Barnets Lov og af børne- og ungerådgivere, samt hvordan bestemte forståelser af inddragelse kommer til udtryk i håndbogen og i rådgivernes forståelser af praksis. I andet analysenedslag anvendes Monrad og Danneris' perspektiv på borgerinddragelse som den primære analytiske forståelsesramme til at undersøge, hvordan inddragelse opleves og forstås i spændingsfeltet mellem børn og unges perspektiver, professionel praksis og myndighedssystemets rammer. Her fungerer Lipskys perspektiv på skøn som et supplerende analytisk blik til at belyse, hvordan børne- og ungerådgivere fortolker og omsætter inddragelse i praksis, samt Warmings og Schwartz perspektiv på børneinddragelse.

Vi anerkender samtidig, at inddragelse er et komplekst og flerdimensionelt fænomen, som ikke kan indfanges fuldstændigt gennem én samlet teoretisk tilgang. Derfor inddrages der løbende supplerende perspektiver i analysen, hvor det vurderes relevant, med henblik på at nuancere og uddybe forståelsen af empiriske fund. Disse perspektiver fungerer ikke som selvstændige analytiske rammer, men som understøttende analytiske greb, der bidrager til at belyse specifikke aspekter af problemstillingen.

Forskningsdesign og metode

I dette kapitel præsenteres undersøgelsens metodiske og videnskabsteoretiske grundlag. Formålet er at tydeliggøre de metodiske valg, der ligger til grund for undersøgelsen, samt hvordan empiri indsamles, bearbejdes og analyseres i relation til specialets problemformulering. Undersøgelsen har til formål at undersøge, hvordan socialrådgivere samt børn og unge forstår og fortolker børneinddragelse i myndighedsarbejdet på børne- og ungeområdet. Til dette anvendes en kvalitativ forskningsmetode, da den giver mulighed for at opnå indsigt i informanternes forståelser og perspektiver. Empirien består af semistrukturerede interviews med socialrådgivere og unge med erfaring fra

myndighedssystemet samt et relevant politisk dokument relateret til Barnets Lov. Med udgangspunkt i et socialkonstruktivistisk perspektiv anskues disse empiriske kilder ikke som objektive beskrivelser af virkeligheden, men som udtryk for forskellige måder at forstå og konstruere børneinddragelse på.

Kapitlet indledes med en redegørelse for undersøgelsens videnskabsteoretiske ståsted. Herefter præsenteres den kvalitative metode og begrundelsen for anvendelsen af interviews og Håndbogen til Barnets Lov. Dernæst beskrives empiriindsamlingen og bearbejdningen af materialet. Afslutningsvis redegøres der for undersøgelsens etiske overvejelser samt dens metodiske kvalitet og tilstrækkelighed.

Videnskabsteoretisk ståsted

Dette speciale tager udgangspunkt i et socialkonstruktivistisk videnskabsteoretisk perspektiv. Socialkonstruktivisme er et videnskabsteoretisk perspektiv, der tager udgangspunkt i, at viden og forståelser af virkeligheden ikke kun eksisterer objektivt, men derimod skabes gennem sociale processer, menneskelig interaktion og historiske sammenhænge.
Inden for socialkonstruktivisme anses virkeligheden ikke som en fast og uforanderlig størrelse, men som noget der formes gennem de måder, mennesker fortolker, taler om og handler i verden på (Juul & Pedersen, 2012). Ifølge Juul og Pedersen kan sociale fænomener ikke forstås som naturgivne eller universelle, men skal derimod ses som resultater af sociale processer, hvor betydninger skabes og forandres over tid. På den måde skabes viden om samfundet gennem bestemte måder at forstå og beskrive virkeligheden på, hvilket betyder, at begreber og kategorier ikke blot afspejler virkeligheden, men også er med til at forme den (Juul & Pedersen, 2012).

Ejrnæs og Monrad uddyber denne pointe i en socialkonstruktivistisk tilgang til studiet af sociale problemer, hvor fokus ikke kun rettes mod selve problemet, men også mod de processer, hvorigennem noget kommer til at blive opfattet som et problem. De fremhæver at sociale problemer ikke kun kan forstås som objektive tilstande i samfundet, men også som resultater af sociale definitionsprocesser, hvor forskellige aktører bidrager til at definere og fortolke bestemte fænomener som problematiske (Ejrnæs & Monrad, 2017). Derfor bliver det essentielt at undersøge, hvordan bestemte forståelser opstår, og hvordan de opnår legitimitet i samfundet. Socialkonstruktivisme retter opmærksomheden mod de sociale processer, hvorigennem viden produceres, forhandles og etableres som gyldig. Fokus er derfor ikke kun

på, hvad der betragtes som sandt eller virkeligt, men også på hvordan bestemte forståelser udvikles og får betydning af konkrete sociale sammenhænge (Juul & Pedersen, 2012; Ejrnæs & Monrad, 2017).

Valget af et socialkonstruktivistisk perspektiv hænger sammen med specialets formål, som er at undersøge, hvordan børneinddragelse forstås og konstrueres i myndighedsarbejdet på børne- og ungeområdet. Vores speciale har ikke til hensigt at fastslå, hvad børneinddragelse objektivt er, men derimod at undersøge, hvordan begrebet fortolkes og gives betydning. Det socialkonstruktivistiske perspektiv gør det muligt for os at rette opmærksomheden mod de forskellige forståelser af børneinddragelse, der kan eksistere blandt de aktører, der arbejder med området. Samtidig inddrages der også et politisk perspektiv, da forståelser af børneinddragelse ikke alene formes i mødet mellem børne- og ungerådgiver og den unge, men også påvirkes af politiske beslutninger, lovgivning og styringsmæssige rammer. Politiske reformer, såsom Barnets Lov, indeholder bestemte forestillinger om barnets rolle, rettigheder og deltagelse i egen sag. Disse politiske forståelser er med til at definere, hvordan børneinddragelse forstås på et overordnet niveau, men kommer samtidig til udtryk i mødet mellem professionelle og den unge (Juul & Pedersen, 2012). Socialrådgivernes arbejde foregår inden for bestemte organisatoriske, institutionelle strukturer og politiske rammer, og vores intention er, at inddragelsen af disse forskellige perspektiver gør det muligt at analysere, hvordan forståelser af børneinddragelse udvikles i spændingsfeltet mellem professionelles fortolkninger, politiske forståelser og de organisatoriske og strukturelle rammer, arbejdet udfolder sig indenfor (Ejrnæs & Monrad, 2017).

Forforståelser

I kvalitativ forskning er det vigtigt at være opmærksom på, at forskeren ikke indgår i undersøgelsen som en neutral eller objektiv observatør. Forskere bringer altid egne erfaringer, perspektiver og antagelser med ind i forskningsprocessen, hvilket kan påvirke både valg af problemstilling, formulering af spørgsmål og fortolkning af empirien (Juul, 2012). Derfor er det relevant at reflektere over de forforståelser, der kan have betydning for dette speciale.

I dette speciale er vi bevidste om, at vores forståelse af feltet ikke er objektiv. Som uddannede socialpædagoger har vi både erfaring med børn og unge i udsatte positioner samt de systemer og indsatser, der omgiver dem. Disse erfaringer kan give os en særlig indsigt i feltet, men de kan også være med til at forme vores forventninger til, hvordan børneinddragelse forstås og gives betydning i socialt arbejde. Vi har derfor løbende bestræbt os på at arbejde refleksivt og nysgerrigt med vores forforståelser gennem hele forskningsprocessen. Dette indebærer blandt andet, at vi har forholdt os kritisk til egne antagelser og forsøgt at være åbne over for andre perspektiver end dem, vi umiddelbart forventede at møde.

Kvalitativ forskningsmetode

Med udgangspunkt i det socialkonstruktivistiske videnskabsteoretiske perspektiv anvender dette speciale en kvalitativ forskningsmetode. Den kvalitative metode er særligt velegnet til undersøgelser, hvor formålet er at opnå indsigt i, hvordan mennesker forstår og fortolker sociale fænomener, og hvordan bestemte forståelser, diskurser og selvfølgeligheder opstår og etableres. I modsætning til kvantitative metoder, der ofte søger at måle og generalisere, giver den kvalitative tilgang mulighed for at undersøge, hvordan aktører skaber mening og giver betydning for sociale fænomener i deres praksis (Kvale & Brinkmann, 2015).

Specialets problemformulering retter sig mod, hvordan socialrådgivere og unge forstår og fortolker implementeringen af Barnets Lov i relation til børneinddragelse i myndighedsarbejdet. Den kvalitative metode vurderes derfor som hensigtsmæssig, da den giver adgang til de betydninger og forståelser, som aktørerne selv tillægger begrebet. Den kvalitative metode gør det muligt at undersøge kompleksiteten i forståelser af børneinddragelse, herunder hvordan organisatoriske rammer, faglige vurderinger og relationelle forhold indgår i de meningsdannelser og diskurser, der former forståelsen af børneinddragelse. Samtidig giver metoden mulighed for at undersøge, hvordan børn og unge forstår og tillægger betydning til deres egen inddragelse i egen sag. Ved at anvende en kvalitativ tilgang bliver det muligt at analysere, hvordan forskellige forståelser af børneinddragelse kommer til udtryk i både interviewmaterialet og Håndbogen til Barnets Lov, samt hvordan disse forståelser formes i et samspil mellem politiske, organisatoriske og praksisnære forhold.

Kombination af interviews og dokument

Specialets empiriske grundlag består af både interviews og Håndbogen til Barnets Lov. Kombinationen af disse datakilder er valgt, fordi den gør det muligt at undersøge børneinddragelse på tværs af forskellige niveauer. Interviewene giver indsigt i, hvordan børneinddragelse forstås og opleves af henholdsvis socialrådgivere og unge, mens dokumentet bidrager med viden om de politiske og styringsmæssige forståelser af børneinddragelse.

Denne kombination gør det muligt at undersøge de forståelser, der formuleres på et overordnet styringsniveau, og de forståelser, der kommer til udtryk blandt professionelle og børn og unge. Metodisk understøtter dette specialets ambition om at analysere børneinddragelse som et fænomen, der konstrueres og forhandles i et samspil mellem politiske, organisatoriske og erfaringsbaserede perspektiver.

Empiriindsamling

Udvælgelse af informanter

Empirien i dette speciale er indsamlet gennem interviews med fem informanter: tre socialrådgivere på børne- og ungeområdet samt to unge med erfaring fra myndighedssystemet. Formålet med at inddrage begge perspektiver er at opnå en bredere forståelse af, hvordan børneinddragelse forstås på tværs af professionelle og erfaringsbaserede perspektiver.

Udvælgelsen af informanter er foretaget strategisk med henblik på at interviewe personer, der har relevant erfaring med undersøgelsens problemstilling (Kvale & Brinkmann, 2015). Socialrådgiverne er udvalgt, fordi de arbejder direkte med myndighedsarbejde på børne- og ungeområdet. De unge informanter er udvalgt, fordi de har erfaring med kontakt til det kommunale myndighedssystem og dermed kan bidrage med viden om børneinddragelse fra et erfaringsperspektiv.

Gatekeeperens rolle

I dette speciale har vi anvendt en gatekeeper i forbindelse med rekrutteringen af informanter og indsamlingen af empirisk materiale. Anvendelsen af en gatekeeper kan være relevant, fordi den kan skabe adgang til informanter, som ellers kan være vanskelige at rekruttere, og

samtidig bidrage til en indledende tillid mellem informanter og forskere (Müller, Olesen & Rømer, 2022). Især i praksisfelter, hvor relationer og netværk spiller en væsentlig rolle, kan gatekeeperen fungere som en vigtig adgangsvej til feltet. Samtidig er det vigtigt at være opmærksom på, at denne form for adgang ikke er neutral (Müller, Olesen & Rømer, 2022). Gatekeeperen er oprindeligt uddannet socialrådgiver, men driver i dag en selvstændig konsulentvirksomhed med fokus på komplekse sager relateret til Barnets Lov. Gennem dette arbejde har Gatekeeperen opbygget et netværk til både socialrådgivere og unge i udsatte positioner, hvilket har gjort Gatekeeperen til en relevant adgangsvej til feltet. Gatekeeperen har fungeret som bindeled mellem os og de informanter, der indgår i specialet, og har formidlet kontakt til både socialrådgivere og unge. Gatekeeperen har samtidig indflydelse på, hvem der inkluderes i undersøgelsen, og fungerer dermed som et filter i udvælgelsen af informanter (Rømer & Müller, 2022). Dette kan have betydning for variationen i det empiriske materiale og for, hvilke perspektiver der kommer til udtryk. Derudover kan relationen mellem gatekeeper og informant påvirke deltagelsen, idet informanterne kan opleve en forventning om at deltage, når kontakten formidles gennem en faglig relation (Müller, Olesen & Rømer, 2022).

I forhold til socialrådgiverne har gatekeeperen primært haft betydning som en praktisk adgang til relevante informanter. I forhold til de unge informanter har gatekeeperen desuden haft betydning som tillidsskaber, da hun gennem sine relationer har muliggjort adgang til en målgruppe, som kan være vanskelig at rekruttere (Müller, Olesen & Rømer, 2022).
Vi er derfor opmærksomme på, at anvendelsen af en gatekeeper kan have betydning for, hvilke deltagere der er rekrutteret, og dermed for hvilke perspektiver der bliver repræsenteret i det empiriske materiale. Denne opmærksomhed er tænkt refleksivt i både dataindsamlingen og den efterfølgende analyse.

Introduktion til informanterne

I dette afsnit præsenteres specialets informanter. Informanterne består af tre børne- og ungerådgivere samt to unge med erfaring fra myndighedssystemet. Med henblik på at sikre anonymitet er alle informanter tildelt pseudonymer. Sammensætningen af informanter er valgt for at belyse problemstillingen fra både et professionelt og et erfaringsbaseret perspektiv.

Informant 1
Mette er børne- og ungerådgiver i en kommune og har arbejdet inden for familieområdet i cirka to år. Hun arbejder primært med sager vedrørende mindre børn og deres familier. Mettes perspektiv er relevant, da hun bidrager med erfaringer fra arbejdet med yngre børn. Mettes perspektiv bidrager med indsigt i, hvordan inddragelse praktiseres i sager, hvor børnene både kan have begrænsede muligheder for at udtrykke sig verbalt og samtidig kan være udfordret i forståelsen af deres egen sag grundet deres alder. I dette tilfælde er Mettes perspektiv vigtigt, da den professionelle i arbejdet med små børn i dette regi har en vigtig rolle i at fortolke og repræsentere barnets perspektiv.

Informant 2
Sara er børne- og ungerådgiver og har været uddannet socialrådgiver i 7–8 år. Hun arbejder med længerevarende sagsforløb for børn op til 15 år. Saras erfaringer er knyttet til mere kontinuerlige og komplekse sager, hvor relationer, opfølgning og gentagen inddragelse over tid spiller en væsentlig rolle. Saras perspektiv bidrager med viden om, hvordan inddragelse kan forstås og praktiseres i længerevarende forløb, hvor barnet og den unge indgår i myndighedssystemet over en længere periode.

Informant 3
Frederik er børne- og ungerådgiver i et nyoprettet ungeteam i en kommune, hvor han arbejder med unge i aldersgruppen 15-29 år. Han beskæftiger sig med både børne- og voksenlovgivning og blev ansat i forbindelse med implementeringen af Barnets lov, som erstattede de dele af serviceloven, der omhandler særligt støtte til børn, unge og deres familier. Frederiks perspektiv adskiller sig fra de øvrige informanter, da Frederik arbejder med overgangen fra børneområdet til voksenområdet, og derfor befinder sig i en anden livssituation end de børn, de øvrige informanter arbejder med. Dette gør Frederiks perspektiv særligt relevant i forhold til at belyse, hvordan inddragelse kan forstås og praktiseres i arbejdet med unge, hvor forventningerne til deltagelse ofte er anderledes og mere eksplicitte. Samtidig kan Frederiks perspektiv bidrage til at nuancere forståelsen af inddragelse på tværs af aldersgrupper, herunder hvordan inddragelse kan ændre karakter i takt med barnets udvikling og overgang til voksenlivet.

Informant 4

Anna er en 22-årig kvinde med mangeårig erfaring med myndighedssystemet. Hun har været i kontakt med systemet i cirka 10–11 år. Anna er en del af en søskendeflok på fem og er i gang med at uddanne sig til sygeplejerske. Anna bidrager med et erfaringsmæssigt perspektiv på mødet med myndighedssystemet over en længere periode. Annas fortælling giver indsigt i, hvordan inddragelse kan opleves fra barnets og den unges perspektiv, herunder hvordan mødet med systemet udvikler sig over tid, og hvilken betydning og forståelse af inddragelse, eller manglen på samme, kan have.

Informant 5

Konrad er en 18-årig ung mand, som har haft længerevarende kontakt med myndighedssystemet siden barndommen. Han har været i kontakt med kommunen siden omkring 10-års alderen og har siden været en del af systemet, herunder ophold på forskellige opholdssteder fra han var 12 år. Konrads perspektiv giver en indsigt i, hvordan inddragelse ikke kun handler om at blive hørt, men også om kontinuitet, relationer og forståelse af egen sag.

Det har været vigtigt for os at tilstræbe et helhedsorienteret perspektiv på forståelsen af børneinddragelse, hvilket har haft betydning for valget af informanter, hvor der bevidst er inddrage både børne- og ungerådgivere samt unge med egne erfaringer fra mødet med myndighedssystemet. I udvælgelsen af de professionelle informanter er der lagt vægt på at inkludere tre børne- og ungerådgivere, som arbejder med forskellige aldersgrupper og typer af sager. Dette har været vigtigt for os, da variationen kan bidrage til at belyse, hvordan inddragelse forstås og praktiseres forskellige afhængigt af målgruppe, kontekst og arbejdsopgaver. De professionelle informanter giver os en indsigt i de faglige, organisatoriske og styringsmæssige rammer, som arbejdet med inddragelse udfolder sig indenfor og hvordan lovgivning omsættes i praksis. Omvendt bidrager de unge informanter med et erfaringsmæssigt perspektiv, som giver adgang til, hvordan inddragelse forstås og opleves i mødet med systemet og hvilken betydning dette kan have for de unge.

Historisk og styringsmæssig kontekst for børne- og ungeområdet

For at forstå de positioner, som både børne- og ungerådgivere samt børn og unge indgår i, i dag, er det relevant at placere Barnets Lov og myndighedsarbejdet på børne- og ungeområdet i en bredere styringsmæssig udvikling. Myndighedsområdet er formet af skiftende forståelser af velfærdsstyring, professionalitet og borgerens rolle i mødet med det offentlige. Særligt udviklingen fra New Public Management (NPM) til New Public Governance (NPG) er relevant i relation til forståelser af børneinddragelse (Hood, 1991).

Fra 1980'erne og frem blev store dele af den offentlige sektor præget af NPM-inspirerede styringsformer med fokus på effektivitet, standardisering, dokumentation og resultatstyring. På børne- og ungeområdet kom dette blandt andet til udtryk gennem øget fokus på dokumentation, standardiserede procedurer og lovpligtige arbejdsgange. Myndighedsrollen blev i høj grad knyttet til vurdering, visitation og kontrolfunktioner (Hood, 1991).

Fra starten af 2000'erne begyndte der gradvist at vokse andre styringsforståelser frem, ofte samlet under betegnelsen New Public Governance (NPG). Hvor NPM primært fokuserede på kontrol og styring, lægger NPG større vægt på samarbejde, relationer, tværfaglighed og borgerinddragelse. På børne- og ungeområdet blev dette blandt andet synligt gennem et øget fokus på børneperspektiver, deltagelse og rettighedstænkning, hvor børn og unge i stigende grad forstås som selvstændige rettighedsbærere med ret til at blive hørt i egen sag (Hood, 1991).

Barnets Lov kan forstås i forlængelse af denne udvikling. Loven markerer et øget fokus på barnets rettigheder, deltagelse og løbende inddragelse i sagsbehandlingen. Samtidig er det vigtigt at understrege, at udviklingen fra NPM til NPG ikke kan forstås som et entydigt skifte, hvor én styringslogik erstatter en anden. Dokumentation, standardisering og lovpligtige procedurer præger fortsat myndighedsarbejdet. Børne- og ungerådgivere skal derfor navigere i et spændingsfelt mellem relationel inddragelse og organisatoriske krav til dokumentation, lovgivning og sagsstyring (Hood, 1991).

Interviewguide

For at strukturere interviewene er der udarbejdet en semistruktureret interviewguide (se bilag 1). Interviewguiden fungerer som en overordnet ramme og indeholder en række temaer og spørgsmål, der relaterer sig til specialets undersøgelsesfelt.

Den semistrukturerede interviewform indebærer, at interviewene tager udgangspunkt i forberedte temaer, samtidig med at der er mulighed for fleksibilitet og opfølgende spørgsmål undervejs i samtalen (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 50). Dette gør det muligt at fastholde fokus på centrale emner og give informanterne mulighed for at uddybe deres perspektiver. Interviewguiden er opbygget med udgangspunkt i forskellige temaer til henholdsvis socialrådgivere og unge informanter. I interviewene med socialrådgiverne er der fokus på deres forståelser af børneinddragelse samt deres arbejde inden for de organisatoriske og lovgivningsmæssige rammer. I interviewene med de unge informanter er der fokus på deres erfaringer med myndighedssystemet og deres forståelse af inddragelse i egen sag. Denne opbygning har haft til formål at skabe et empirisk grundlag, der belyser børneinddragelse fra både et professionelt og et erfaringsbaseret perspektiv

I gennemførelsen af interviewene har der været en bevidst opmærksomhed på at tilpasse sprog og spørgeteknik til henholdsvis socialrådgivere og unge informanter. I interviewene med socialrådgiverne er der anvendt et mere fagligt og begrebsorienteret sprog med udgangspunkt i deres professionelle praksis. Dette har muliggjort spørgsmål relateret til deres faglige refleksioner, herunder arbejdet med børneinddragelse og de organisatoriske rammer. I interviewene med de unge informanter er der derimod anvendt et mere hverdagsnært og tilgængeligt sprog. Spørgsmålene har taget udgangspunkt i de unges egne erfaringer, og der er løbende stillet opfølgende spørgsmål med henblik på at skabe forståelse og mulighed for uddybning. Den sproglige tilpasning kan således forstås som en metodisk strategi, der har til formål at skabe adgang til informanternes egne perspektiver (Kvale & Brinkmann, 2015

Interviewets rammer

I forbindelse med gennemførelsen af vores interview har vi gjort en række overvejelser i forhold til interviewets rammer og gennemførelse. Dette indebærer blandt andet valg af interviewsted, interviewerens rolle samt organiseringen af selve interviewsituationen. Disse forhold har betydning for, hvordan interviewet forløber, og hvilken type viden der produceres i mødet mellem interviewer og informant (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 183).

Det har i rammesætningen af interviewene været vigtigt for os at skabe en tryg og tillidsfuld ramme, hvor informanterne har haft mulighed for at dele deres erfaringer og perspektiver. I forlængelse heraf har interviewerens rolle været at facilitere en åben samtale gennem nærvær, opmærksomhed og aktiv lytning, herunder ved løbende at stille opfølgende og uddybende

spørgsmål (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 183). Indledningsvis i hvert interview er informanterne blevet introduceret til interviewets formål og rammer med henblik på at skabe klarhed og tryghed omkring interviewsituationen (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 183).

Interviewene med børne- og ungerådgiverne er gennemført på informanternes arbejdspladser. Dette har været et bevidst valg for at muliggøre, at interviewene er foregået i omgivelser, som informanterne er fortrolige med, hvilket kan bidrage til en mere afslappet og naturlig samtalesituation. Samtidig kan denne ramme indebære en risiko for påvirkning fra den organisatoriske kontekst, hvilket kan have betydning for, hvordan informanterne formulerer sig (Trost & Jeremiassen, 2010, s. 68).

I forhold til organiseringen af interviewene har der som udgangspunkt været tilstræbt deltagelse af to interviewere. Dette har muliggjort en rollefordeling, hvor én interviewer har haft fokus på samtalen, mens den anden har kunnet supplere med observationer og opfølgende spørgsmål (Trost & Jeremiassen, 2010, s. 69). I interviewene med de unge informanter er det bevidst valgt, at der kun deltager én interviewer. Dette valg er truffet med henblik på at skabe en mere tryg og mindre intens interviewsituation. Tilstedeværelsen af flere interviewere kunne i denne sammenhæng risikere at skabe en asymmetrisk situation, der minder om tidligere møder med systemet, hvilket kunne påvirke informanternes mulighed for at dele deres erfaringer frit (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 183; Trost & Jeremiassen, 2010, s. 69-70).

Interviewet med informant 4 blev afholdt uden for hendes arbejdsplads og efter hendes eget ønske. Dette valg blev truffet for at skabe en ramme, der i mindre grad var præget af institutionelle eller professionelle kontekster (Trost & Jeremiassen, 2010, s. 68). Under interviewet med informant 5 var hans kontaktperson til stede, hvilket var et bevidst valg med henblik på at understøtte en tryg ramme for interviewet. Samtidig kan denne tilstedeværelse have haft betydning for, hvad der blev delt i interviewet (Trost & Jeremiassen, 2010, s. 68).

Kritisk refleksion over interview som indsamlingsmetode

Dette speciale er gennemført over en afgrænset periode på ét semester, hvor interviewene har haft til formål at skabe indsigt i, hvordan børneinddragelse forstås og praktiseres i myndighedsarbejdet på børne- og ungeområdet. Interviewene har således været essentielle for at belyse både professionelle og erfaringsbaserede forståelser af inddragelse.

Som mindre erfarne interviewere har vi løbende gjort os erfaringer med interview som metode, herunder både styrker og udfordringer i gennemførelsen. I størstedelen af interviewene har vi været to til stede, hvilket har muliggjort en rollefordeling mellem en primær interviewer og et supplerende interviewer med fokus på aktiv lytning og opfølgende spørgsmål (Trost & Jeremiassen, 2010, s. 80). Dette har bidraget til at fastholde opmærksomheden på informanternes udsagn og skabe mulighed for at uddybe vigtige pointer. Samtidig er vi opmærksomme på, at tilstedeværelsen af flere interviewere kan påvirke interviewsituationen, hvorfor vi har haft fokus på at fremstå tydelige og afstemte i vores roller (Trost & Jeremiassen, 2010, s. 80).

Undervejs i processen er vi blevet opmærksomme på betydningen af systematisk refleksion efter interviewene. Med mere erfaring og/eller tid kunne vi i højere grad have anvendt feltnoter til at fastholde indtryk af interviewenes forløb, herunder eksempelvis stemning, kropssprog og interaktion (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 193). Dette kunne have bidraget med yderligere kontekst til den efterfølgende analyse, da interview ikke kun består af det sagte, men også af den måde, det siges på (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 193). Ligeledes kunne et større empirisk materiale, særligt flere interviews med unge, have bidraget med yderligere perspektiver på forståelsen og oplevelsen af børneinddragelse (Poulsen, 2016, s. 100-101).

I forhold til etiske overvejelser har alle informanter deltaget på baggrund af informeret samtykke og er anonymiseret i specialet. Dette har været vigtigt for at skabe en tryg ramme for deltagelse, særligt i interviewene med de unge informanter, som har delt personlige erfaringer fra mødet med myndighedssystemet (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 183). Anonymiseringen har samtidig haft betydning for, hvilke kontekstuelle oplysninger der kan inddrages i analysen, da der er taget hensyn til, at informanternes identitet ikke må kunne genkendes (Tanggaard & Brinkmann, 2020, s. 657-670).

Håndbogen til Barnets Lov som empirisk materiale

Ud over interviewmaterialet anvendes Håndbogen til Barnets Lov som en del af specialets empirisk grundlag. Håndbogen anvendes ikke blot som baggrundsmateriale, men som et centralt dokument til at undersøge, hvordan børneinddragelse beskrives, forstås og skrives frem på et politisk og styringsmæssigt niveau. Håndbogen er relevant, fordi den fungerer som vejledende materiale til rådgivere og dermed er med til at præge forståelser af, hvordan

børneinddragelse bør praktiseres i myndighedsarbejdet. Dokumentet giver derfor indsigt i de forståelser, idealer og forventninger, som knyttes til inddragelse i forbindelse med Barnets Lov.

I specialet anvendes håndbogen analytisk med fokus på, hvordan børneinddragelse fremstilles gennem sproglige formuleringer, begreber og praksisanvisninger, samt hvilke forståelser af børn, deltagelse og myndighedsarbejde der træder frem i teksten (Hansen, 2017). analysen retter samtidig opmærksomhed mod, hvilke perspektiver og forståelser der fremhæves, samt hvilke der eventuelt træder i baggrunden. Håndbogen bidrager dermed med indsigt i de mere styringsmæssige forståelser, som danner ramme for rådgivernes arbejde og børn og unges møde med systemet. Hvor interviewene giver indblik i, hvordan inddragelse forstås, opleves og praktiseres i konkrete situationer, bidrager håndbogen med indsigt i de forståelser og idealer, som denne praksis tager afsæt i.

Beskrivelse og afgrænsning af Håndbogen

Håndbogen til Barnets Lov er et vejledende implementeringsdokument, der er udarbejdet i forlængelse af lovens ikrafttræden med henblik på at understøtte anvendelsen af loven i praksis (Social- og Boligstyrelsen, 2023). Håndbogen er udarbejdet af Social- og Boligstyrelsen og henvender sig primært til fagprofessionelle på børne- og ungeområdet, herunder socialrådgivere i myndighedsarbejdet. Dokumentet indgår som en del af den samlede implementering af Barnets Lov og har til hensigt at bidrage til en ensartet forståelse og anvendelse af lovens bestemmelser og intentioner på tværs af kommuner (Social- og Boligstyrelsen, 2023).

Håndbogen indeholder en gennemgang af lovens centrale bestemmelser og principper samt en uddybning af, hvordan disse kan omsættes til konkret praksis. Den beskriver forskellige faser i sagsbehandlingen, herunder udredning, vurdering, beslutning og opfølgning, og giver anvisninger på, hvordan arbejdet kan tilrettelægges i overensstemmelse med lovens rammer. I den forbindelse indgår også beskrivelser af relevante arbejdsgange, metoder og redskaber, der kan understøtte sagsbehandlingen (Social- og Boligstyrelsen, 2023). Et interessant element i håndbogen er arbejdet med barnets perspektiv og inddragelse. Håndbogen beskriver, hvordan børn og unge kan inddrages i egen sag, herunder gennem samtaler, information og løbende dialog. Derudover fremhæves det, hvilke hensyn der bør tages i arbejdet med børn og unge,

og hvordan inddragelse kan tilpasses barnets alder, modenhed og situation (Social- og Boligstyrelsen, 2023).

I dette speciale tages der afsæt i Håndbogen med fokus på de dele af dokumentet, der omhandler børne- og ungeområdet. Inddragelsen af dokumentet afgrænses således fra håndbogens øvrige indhold og retter sig specifikt mod de afsnit, der er relevante for myndighedsarbejdet med udsatte børn og unge. Inden for denne afgrænsning rettes der et særligt fokus mod de dele af håndbogen, der omhandler børneinddragelse. Denne afgrænsning er foretaget med henblik på at sikre et analytisk fokus i overensstemmelse med specialets problemformulering (Social- og Boligstyrelsen, 2023).

Empiribearbejdning

Transskribering og datahåndtering

I dette afsnit redegøres der for, hvordan det empiriske materiale er behandlet og analyseret. Formålet er at skabe transparens i undersøgelsens analytiske proces samt tydeliggøre, hvordan empirien er blevet bearbejdet med henblik på at besvare problemformuleringen.

De gennemførte interviews er lydoptaget og efterfølgende transskriberet for at gøre materialet tilgængeligt for analyse. Til transskriberingen er der anvendt det digitale værktøj Good Tape, som er GDPR-kompatibelt. Anvendelsen af dette værktøj understøtter en forsvarlig behandling af persondata i overensstemmelse med gældende databeskyttelsesregler. Transskriberingen er foretaget med fokus på at bevare informanternes udsagn og meningsindhold, samtidig med at talesprog i et vist omfang er tilpasset et skriftligt format af hensyn til læsbarheden. Pauser, gentagelser og sproglige nuancer er bevaret i de tilfælde, hvor de er vurderet analytisk relevante. Alle interviews er anonymiseret, således at personhenførbare oplysninger er fjernet eller ændret. Lydfiler og transskriptioner er opbevaret forsvarligt og udelukkende anvendt til forskningsformål. Transskribering forstås i denne sammenhæng som en fortolkende proces, hvor mundtlig kommunikation oversættes til skrift, og hvor forskeren allerede foretager analytiske valg (Kvale & Brinkmann, 2015).

For at skabe overblik over materialet blev de transskriberede interviews indledningsvist samlet i ét dokument, hvilket muliggjorde en samlet gennemlæsning og sammenligning på tværs af informanter. Herefter blev der udarbejdet et separat kodningsdokument, hvor vigtige

citater blev udvalgt og systematiseret i relation til koder, undertemaer og overordnede temaer. Denne fremgangsmåde har bidraget til at skabe struktur i analyseprocessen og understøttet en systematisk sammenligning på tværs af interviewene.

Efter transskriberingen blev interviewmaterialet gennemlæst flere gange med henblik på at opnå en helhedsforståelse. Herefter blev der foretaget en åben kodning, hvor vigtige udsagn blev identificeret og tildelt korte, beskrivende koder. Kodningen havde til formål at identificere mønstre, gentagelser og betydningsfulde udsagn i materialet uden på forhånd at fastlægge faste kategorier. Koderne er således udviklet induktivt med afsæt i empirien, hvilket gør det muligt at lade materialet være styrende for analysen og fastholde nuancer i empirien (Kvale & Brinkmann, 2015). Kodningen er foretaget på tværs af både socialrådgiverinterviews og interviews med unge, hvilket har muliggjort en sammenstilling af forskellige perspektiver på børneinddragelse. Efter kodningsprocessen er koderne blevet sammenholdt og organiseret i undertemaer, som efterfølgende er samlet i overordnede analysetemaer. Denne fremgangsmåde er inspireret af tematisk analyse, hvor forskeren bevæger sig fra konkrete udsagn til mere abstrakte analytiske kategorier (Kvale & Brinkmann, 2015).

Analytisk fremgangsmåde

Analysen i dette speciale tager udgangspunkt i en induktivt inspireret analysetilgang (Thualagant, 2018, s. 147-160). Indledningsvist har vi haft en forforståelse af børneinddragelse, som udspringer af vores faglige baggrund samt kendskab til eksisterende teori. Denne forforståelse har haft betydning for vores indledende blik på problemstillingen, men vi har i den analytiske proces arbejdet eksplorativt med empirien med henblik på at lade mønstre og betydninger træde frem på baggrund af materialet. Gennem gentagne gennemlæsninger og kodninger af interviewmaterialet har vi identificeret vigtige temaer på tværs af informanternes udsagn. Disse temaer er ikke på forhånd fastlagt, men er udviklet i samspil med empirien. Den efterfølgende analyse har bestået i at fortolke disse temaer i lyset af specialets teoretiske perspektiver.

Med afsæt i et socialkonstruktivistisk perspektiv betragtes børneinddragelse ikke som et entydigt eller objektivt fænomen, men som noget, der konstrueres gennem sprog, praksis og institutionelle rammer. Analysen retter sig derfor mod, hvordan børneinddragelse gives

betydning i informanternes udsagn, og hvilke forståelser af barnet, den unge og inddragelse, der produceres gennem deres måde at tale om praksis på.

Analytisk har vi særligt fokus på de sproglige konstruktioner i materialet, herunder hvordan bestemte begreber, kategorier og formuleringer er med til at fremhæve nogle forståelser, samtidig med at andre træder i baggrunden. Det indebærer eksempelvis en opmærksomhed på, hvordan barnet konstrueres som henholdsvis rettighedsbærer, deltager, ansvarsbærer eller som genstand for faglig vurdering, samt hvordan inddragelse konstrueres som enten rettighed, proces, krav eller praksis. Denne analytiske tilgang er inspireret af diskursanalytiske greb, hvor fokus er på, hvordan betydning skabes gennem sprog, og hvordan disse betydninger er knyttet til bestemte institutionelle og organisatoriske kontekster. Analysen søger således ikke at afdække, hvad børneinddragelse "er", men hvordan børneinddragelse bliver til som fænomen i forskellige sammenhænge.

Analysen bevæger sig mellem interviewmaterialet og dokumentmaterialet. Interviewene anvendes til at belyse, hvordan børneinddragelse forstås og praktiseres i myndighedsarbejdet, mens Håndbogen til Barnets Lov anvendes til at undersøge, hvordan inddragelse normativt fremstilles og rammesættes på et styringsmæssigt niveau. Sammenstillingen gør det muligt at analysere spændinger, sammenfald og forskelle mellem politiske intentioner og praksis. Citater fra interviewene anvendes løbende til at illustrere de identificerede temaer og fungerer som empiriske grundlag for analysen. Citaterne fortolkes i relation til de teoretiske perspektiver med henblik på at skabe en dybere forståelse af, hvordan børneinddragelse konstrueres og får betydning i praksis.

Etiske overvejelser

Etiske overvejelser har været et fokuspunkt gennem hele forskningsprocessen, særligt fordi specialet omhandler børn og unge i udsatte positioner samt deres erfaringer med myndighedssystemet. I kvalitativ forskning er etiske spørgsmål en integreret del af forskningsprocessen, idet der arbejdes med menneskers erfaringer og perspektiver (Brinkmann, 2015).

Alle informanter har deltaget på baggrund af informeret samtykke. Forud for interviewene er informanterne blevet orienteret om undersøgelsens formål, interviewets rammer, deres frivillige deltagelse samt deres mulighed for at trække sig fra undersøgelsen. Derudover er de

blevet informeret om, at interviewene blev optaget og efterfølgende transskriberet. Informeret samtykke udgør et centralt princip i kvalitative interviewundersøgelser (Kvale & Brinkmann, 2015).

Anonymisering har været et væsentligt hensyn i behandlingen af empirien. Alle informanter er derfor tildelt pseudonymer, og personhenførbare oplysninger er udeladt eller ændret. Dette har været særligt vigtigt i forhold til de unge informanter, som har delt personlige og potentielt sårbare erfaringer fra mødet med myndighedssystemet. Samtidig indebærer anonymiseringen, at visse kontekstuelle oplysninger må udelades, hvilket kan begrænse graden af konkretisering i analysen. Beskyttelse af informanters identitet og fortrolighed udgør en grundlæggende etisk forpligtelse (Kvale & Brinkmann, 2015).

Der er desuden taget hensyn til relationelle og magtmæssige aspekter i interviewsituationen. Dette gælder særligt i interviewene med de unge, hvor der har været et bevidst fokus på at skabe en tryg ramme, anvende et tilgængeligt sprog og tilrettelægge interviewene på en måde, der i mindst mulig grad opleves som kontrollerende eller institutionel. I kvalitative interviews er relationen mellem forsker og informant asymmetrisk, idet forskeren sætter rammen for samtalen (Kvale & Brinkmann, 2015). Samtidig er vi opmærksomme på, at interviews om mødet med myndighedssystemet kan aktivere sårbare erfaringer, hvilket kræver særlig etisk opmærksomhed og løbende refleksion (Brinkmann, 2015).

Kvalitet og generaliserbarhed

I dette afsnit forholder vi os til undersøgelsens kvalitet med afsæt i begreberne validitet, reliabilitet, transparens og generaliserbarhed (Kvale & Brinkmann, 2015; Brinkmann & Tanggaard, 2020). Formålet er at reflektere over, hvordan vores resultater er fremkommet, og hvilken betydning vores metodiske valg har haft for analysen.

I dette speciale handler validitet om, hvorvidt der er sammenhæng mellem vores problemformulering, vores videnskabsteoretiske ståsted, vores metode og den analyse, vi har gennemført. Validiteten styrkes ved, at vi har valgt en kvalitativ tilgang, som gør det muligt at undersøge, hvordan børneinddragelse forstås og fortolkes af både socialrådgivere og unge. Samtidig bidrager vores socialkonstruktivistiske udgangspunkt til, at vi har fokus på forskellige forståelser frem for én objektiv sandhed. Validiteten styrkes også gennem vores valg af datakilder. Ved at kombinere interviews og Håndbogen til Barnets Lov får vi både

indsigt i praksis og i de politiske og styringsmæssige rammer. Interviewene giver adgang til erfaringer og perspektiver, mens dokumentet bidrager med en forståelse af de overordnede intentioner bag arbejdet med børneinddragelse. Samlet set bidrager dette til en nuanceret forståelse af undersøgelsesfeltet.

Reliabilitet handler i denne sammenhæng om, hvorvidt vi har arbejdet systematisk og gennemsigtigt i vores speciale. Vi har anvendt en interviewguide, optaget og transskriberet vores interviews samt arbejdet med kodning og tematisering af vores empiri. Dette har bidraget til at skabe struktur i analysen. Samtidig er vi opmærksomme på, at analysen bygger på fortolkninger, og at andre forskere muligvis ville nå frem til andre resultater. Reliabilitet handler derfor ikke om reproducerbarhed i klassisk forstand, men om at være tydelige omkring vores fremgangsmåde.

Transparens har været centralt i hele processen. Vi har løbende redegjort for vores metodiske valg, herunder udvælgelse af informanter, anvendelse af gatekeeper samt vores analytiske fremgangsmåde. Dette gør det muligt for læseren at følge vores proces og få indblik i, hvordan vi er nået frem til vores resultater.

Når vi ser på undersøgelsens generaliserbarhed, er vi bevidste om, at vores empiriske materiale er begrænset og ikke muliggør statistisk generalisering. Dette er imidlertid ikke formålet med en kvalitativ undersøgelse. I stedet er sigtet at opnå en dybere og kontekstnær forståelse af, hvordan børneinddragelse forstås og praktiseres. Undersøgelsen kan derfor bidrage med analytisk generaliserbarhed, hvor resultaterne kan være relevante i lignende kontekster, særligt inden for myndighedsarbejde med børn og unge. De identificerede mønstre og tematikker kan dermed anvendes som analytiske perspektiver, selvom de ikke kan generaliseres i statistisk forstand.

Samtidig er vi opmærksomme på, at anvendelsen af en gatekeeper kan have haft betydning for udvælgelsen af informanter, og at det begrænsede antal unge informanter kan påvirke variationen i perspektiver. Dette kan have betydning for undersøgelsens bredde, men ændrer ikke ved, at analysen bidrager med indsigt i centrale forståelser og spændinger i arbejdet med børneinddragelse.

Anvendelse og refleksioner af AI

Der er i forbindelse med specialets skriveproces anvendt AI som et støtteværktøj til blandt andet sproglig formulering, strukturering af tekst og korrekturlæsning. AI er anvendt som en sparringspartner i arbejdet med formuleringer og opbygning af afsnit, men har ikke været anvendt til produktion af empiri, analyse eller selvstændige fortolkninger. Alle metodiske valg, analyser og refleksioner er foretaget af os.

Samtidig har vi forholdt os kritisk og refleksivt til anvendelsen af AI gennem hele processen. Dette indebærer blandt andet, at alt AI-genereret indhold er blevet gennemlæst, bearbejdet og vurderet i relation til specialets faglige og metodiske grundlag. AI betragtes således som et understøttende redskab og ikke som en erstatning for selvstændige akademiske vurderinger og analyser.

Afslutning på metodekapitlet

Metodekapitlet har haft til formål at redegøre for de videnskabsteoretiske og metodiske valg, der danner grundlag for specialets undersøgelse af børneinddragelse i myndighedsarbejdet på børne- og ungeområdet. Gennem en kvalitativ tilgang med interviews og dokumentanalyse har det været muligt at undersøge, hvordan børneinddragelse forstås og konstrueres på tværs af politiske, professionelle og erfaringsbaserede perspektiver.

På baggrund af det metodiske og teoretiske fundament vil specialet i det følgende analysekapitel undersøge, hvordan børneinddragelse fremstilles i håndbogen til Barnets Lov, hvordan socialrådgivere forstår og praktiserer inddragelse i deres daglige arbejde, samt hvordan børn og unge oplever deres muligheder for deltagelse og indflydelse i mødet med myndighedssystemet.

Børn og unges møde med myndighedssystemet

Inden analyseafsnittet præsenteres, findes det relevant kort at skitsere nogle af de typer af problemstillinger og sagsforløb, børn og unge kan befinde sig i på børne- og ungeområdet. Dette gøres med henblik på at skabe en forståelse for den kontekst og kompleksitet, som både de unge og socialrådgiverne i undersøgelsen indgår i, og som danner ramme for arbejdet med børneinddragelse i praksis

Børn og unge, der møder det kommunale myndighedssystem på børne- og ungeområdet, befinder sig i forskellige livssituationer og sagsforløb. Der er således ikke tale om én entydig målgruppe, men om børn og unge med forskellige erfaringer, behov og problematikker. Fælles er dog, at kommunen vurderer, at barnet eller den unge befinder sig i en situation, hvor der kan være behov for støtte, hjælp eller særlig opmærksomhed efter Barnets Lov.

Sager på børne- og ungeområdet kan blandt andet omhandle mistrivsel i hjemmet, konflikter eller belastninger i familien, psykiske eller sociale udfordringer, skolefravær eller vanskeligheder i uddannelsessystemet, vold, overgreb, omsorgssvigt, misbrug eller kriminalitet samt udfordringer i relationer og netværk. Sagerne varierer betydeligt i både alvor, varighed og kompleksitet. Nogle børn og unge har kortvarig kontakt med kommunen i forbindelse med forebyggende støtte, mens andre indgår i længerevarende og mere intensive forløb, hvor flere professionelle og institutioner er involveret samtidig. Mange børn og unge befinder sig derfor i situationer, hvor skole, familie, fritidsliv, netværk og myndighedssystem krydser hinanden.

Myndighedsarbejdet på området er samtidig karakteriseret ved, at kommunen både har en støttegivende og en myndighedsudøvende funktion. Børne- og ungerådgivere skal på den ene side skabe relation og tillid, men på den anden side også foretage vurderinger, træffe afgørelser og handle på baggrund af lovgivning og bekymringer for barnets eller den unges trivsel og udvikling. Det betyder, at børn og unge ofte møder systemet i situationer, hvor der både er behov for hjælp, vurdering og beslutningstagning på samme tid.

Analysedel 1. Inddragelse mellem rettighed og praksis.

I dette analysenedslag undersøges, hvordan inddragelse konstrueres i Håndbogen om Barnets Lov, og hvordan denne konstruktion kan findes og nuanceres i rådgivernes egne forståelser af inddragelse. Denne del af analysen tager ikke udgangspunkt i, om Håndbogen har ret i sin fremstilling, men i hvordan Håndbogen gennem sit sprog, sine begreber og sine anvisninger, konstruerer både barnet og den unge og inddragelse. Håndbogen læses derfor ikke som en neutral beskrivelse af, hvad inddragelse ”er”, men som et dokument, der er med til at producere bestemte forståelser af barnet og den unge, inddragelse og god praksis. Fokuspunktet er dermed ikke, at Håndbogen fremhæver inddragelse, men hvilken type

inddragelse der gøres tænkelig, hvordan barnet og den unge konstrueres, hvilke positioner de tilbydes, og hvilken praksis der legitimeres.

I denne sammenhæng benytter vi landskabsmetaforen fra Jacobsen, Engen og Mølholt til at undersøge, hvordan Håndbogen ser, hvad der ses med, og hvilke positioner der ses fra, med udgangspunkt i at børne- og ungesyn ikke er neutrale, men selektive blikke, der gør noget synligt og andet mindre synligt (S. Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). Derudover anvendes Jensen og Sørensens forståelser af inddragelse til at skelne mellem inddragelse som juridisk rettighed, socialfaglig proces og virkningsaspekt (Jensen & Sørensen, 2023). Vi anvender desuden Jensen og Sørensens begreber om symbolsk og reel inddragelse som analytiske pejlemærker til at undersøge, hvordan inddragelse konstrueres i Håndbogen og i rådgivernes forståelser af praksis. Begreberne anvendes ikke til at vurdere, om inddragelsen enten er reel eller symbolsk i entydig forstand, men til analytisk at belyse spændinger mellem formel deltagelse og faktisk indflydelse. Fokus rettes dermed mod, hvordan barnet og den unge positioneres som deltagere, hvilke muligheder de gives for at få betydning i sagen, samt hvordan inddragelse både kan fremstå som rettighed, proces og institutionel praksis (Jensen & Sørensen, 2023)

I Håndbogens formulering af lovens grundlag står der, at børn og unge med barnets lov får *"en grundlæggende ret til at blive inddraget og til at få indflydelse på de forhold, der vedrører dem",* og at de skal forstås som *"selvstændige individer med egne holdninger, ønsker og perspektiver"* (Social- og Boligstyrelsen, 2023 s. 8). Her bliver inddragelse konstrueret som mere end en metode. Inddragelse fremstilles som en grundlæggende normativ og rettighedsmæssig orden, hvor barnet ikke først og fremmest er genstand for professionel vurdering, men nogen, der skal høres, og hvis perspektiv har legitim betydning. Det betyder dog ikke, at Håndbogen forlader myndighedens asymmetri. Tværtimod fremgår det samme sted, at *"det altid vil være de voksne omkring barnet eller den unge, der har ansvaret"*, og at der er myndigheden, der træffer afgørelser (Social- og Boligstyrelsen, 2023 s. 9). Håndbogen konstruerer dermed ikke barnet som en autonom beslutningstager, men som et barn, der skal have stemme og indflydelse inden for en fortsat voksen- og myndighedsdefineret ramme.

Komponent 1 - Hvad ser man?

Komponent 1 i landskabsmetaforen fokuserer på, hvad der træder frem som genstand for opmærksomhed, altså hvad der ses som vigtigt i forståelsen af barnet eller den unge. Ifølge Jacobsen, Engen og Mølholt handler det om, hvilke forhold, problemstillinger og handlemuligheder der fremhæves, og hvilke der træder i baggrunden. Det understreges, at det, der bliver synligt, ikke er neutralt, men producerer bestemte versioner af barnet eller den unge, mens andre aspekter gøres mindre synlige. Komponent 1 fremhæver dermed, at konstruktionen af barnet altid indebærer selektion, hvor nogle træk, perspektiver og erfaringer fremhæves, mens andre bagatelliseres eller overses (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025).

Med udgangspunkt i vores kodning af materialet, er det første, der træder frem i Håndbogen, en tydelig konstruktion af barnet og den unge som nogen med perspektiver, holdninger og ønsker, som tillægges legitim betydning. Håndbogen beskriver børn og unge som *"selvstændige individer med egne holdninger, ønsker og perspektiver på eget liv og forhold"* (Social- og Boligstyrelsen, 2023 s. 8), og understreger samtidig, at de har *"en grundlæggende ret til at blive inddraget og til at få indflydelse på de forhold, der vedrører dem"* (Social- og Boligstyrelsen, 2023 s. 8). Når Håndbogen anvender formuleringer som "selvstændige individer", "egne holdninger" og "indflydelse", produceres et børnesyn, hvor barnet og den unge ikke først og fremmest er modtagere af hjælp, men bærere af et legitimt perspektiv. Barnet fremstilles dermed også som et retssubjekt med krav på inddragelse (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). Det, der ses, er altså ikke barnet og den unge som tavs genstand for intervention, men som nogen, der allerede har noget at bidrage med til forståelsen af egen sag. Samtidig understreger Håndbogen, at barnet eller den unge *"aldrig er et problem, der skal løses"* (Social- og Boligstyrelsen, 2023 s. 9). Her markeres et opgør med et problemorienteret og stigmatiserende blik, hvor barnet og den unge ikke primært konstrueres som problembærer, men som personer med rettigheder, perspektiver og handlemuligheder (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). Det betyder dog ikke, at Håndbogen ophører med at gøre barnet og den unge til genstand for professionel vurdering. Barnet og den unge bliver fortsat gjort synlige gennem professionelle kategorier, men nu gennem et deltagelses- og rettigheds blik fremfor et entydigt problemblik. Systemet træder dermed ikke i baggrunden, men ser barnet og den unge på en ny måde (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025).

Netop denne konstruktion genfindes i rådgivernes interview, men ikke uden spændinger. Informant 3, Frederik, formulerer eksempelvis sin forståelse af inddragelse som, *at "den unges ord skal vægtes højest"* (Informant 3, linje 260-263), og at det er vigtigt, at den unge "*føler både empowerment i forhold til at være en del af processen"* (Informant 3, linje 92-94). Frederik siger samtidig, at han forsøger at undgå inddragelse via en anden, eksempelvis gennem forældrene, og i stedet skabe den unges direkte ord. Her bliver Håndbogens børnesyn praktiseret som et fokus på barnet og den unge, som direkte perspektivbærer (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). Informant 1, Mette, placerer sig i samme grundforståelse, men hendes udsagn synliggør også dens grænser. Mette beskriver, hvordan hun med mindre børn bruger redskaber såsom *"bamsekort og de tre huse"*, og understreger, at *"det er meget vigtigt for mig, at det er dem, der siger det. Så jeg ikke siger, at det er den sure bamse"* (Informant 1, linje 172-178). Mettes perspektiv viser, at barnet også her konstrueres som nogen, der allerede har et perspektiv, men hvor perspektivet ikke nødvendigvis kommer til udtryk i et voksensprog. Inddragelse bliver dermed ikke kun koblet til det talende og selvforklarende barn, men også til et barn, hvis perspektiv må fremkaldes gennem andre former. Dette styrker Håndbogens forståelse af barnet og den unge som perspektivbærer, men viser samtidig, at denne konstruktion kræver aktiv oversættelse fra de professionelles side (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025).

Informant 2, Sara, formulerer dette endnu tydeligere, når hun siger, at barnet og den unge *"ikke bare skal inddrages, men også have indflydelse på, hvordan det bliver inddraget og i hvilket omfang"* (Informant 2, linje 66-69). Barnet og den unge konstrueres dermed ikke kun som nogen, der skal høres om sagens indhold, men også som nogen der skal have indflydelse på formen for deltagelse (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). Det producerer samtidig en forventning om, at barnet og den unge har noget at bidrage med og på en eller anden måde kan formidle deres erfaringer og ønsker. Her bliver det interessant at inddrage Jensen og Sørensens pointe om reel kontra symbolsk inddragelse (Jensen & Sørensen, 2023). For hvis inddragelse skal være reel, er det ikke nok, at barnet og den unge ses som kompetente. Barnets perspektiv skal også have betydning for proces og indhold i de beslutninger, der træffes (Jensen & Sørensen, 2023). Her opstår et spændingsfelt i Håndbogen. Barnet og den unge fremstilles som perspektivbærende, men det er ikke i sig selv det samme som, at perspektivet faktisk får vægt i praksis. Denne problematik bliver tydelig i rådgivernes egne udsagn. Informant 2, Sara, siger direkte, at der *"er mange samtaler, som er for lovens skyld, fordi de har ret til inddragelse mere end det nødvendigvis er et behov de har"* (Informant 2,

linje 111-114), og senere endnu skarpere, at lovgivningen nogle gange gør, at inddragelse *"bliver mere formel frem for reel"* (Informant 2, linje 145-146). Saras udsagn problematiserer dermed Håndbogens konstruktion indefra. Barnet fremstilles som perspektivbærende og indflydelsesberettiget, men i praksis kan inddragelsen få karakter af formalitet, hvor barnet bliver hørt uden nødvendigvis at opleve betydning (Jensen & Sørensen, 2023).

Informant 1, Mette, peger på noget tilsvarende, når hun beskriver en samtale med en seksårig pige, som lukker af, da hun får at vide, at det hun siger, skal deles videre med forældrene (Informant 1). Her bliver det tydeligt, at det ikke er nok at give barnet og den unge rettigheder eller information om de rettigheder. Inddragelsen kan miste sin åbning, hvis barnet og den unge oplever, at dets udsagn straks oversættes ind i voksnes processer (Jensen & Sørensen, 2023). Det er derfor utilstrækkeligt blot at konstatere, at Håndbogen har et moderne børnesyn (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). Den dybere pointe er, at Håndbogen konstruerer et barn og en ung, som kan indgå i inddragelse, og at dette samtidig producerer en forventning om, at barnet og den unge skal være tilgængelige for inddragelse. Det barn eller den unge, der ikke kan eller vil indgå på disse præmisser, risikerer lettere at glide ud af synsfeltet.

Samtidig indikerer empirien også, at når barnet eller den unge faktisk oplever betydning, bliver inddragelsen mere reel (Jensen & Sørensen, 2023). Informant 3, Frederik, beskriver eksempelvis en ung, som ikke kom i skole, og hvor det først i samtalen blev tydeligt, at den unge *"faktisk bare gerne ville på efterskole"* (Informant 3, linje 183-184). Frederik kalder det selv for *"en lille inddragelse"* (Informant 3, linje 186-187), men peger samtidig på, at netop sådanne små informationer kan *"finde nogle veje hen til nogle gode løsninger"* (Informant 3, linje 192-194). Her kommer en praksis til udtryk, hvor barnets og den unges perspektiv ændrer forståelsen af problemet og åbner for en anden løsning, hvilket peger på reel inddragelse, fordi barnets og den unges perspektiv får betydning for både forståelsen af sagen og den videre proces (Jensen & Sørensen, 2023). Man kan derfor sige, at Håndbogen konstruerer børn og unge som kompetente, perspektivbærende og berettigede til indflydelse, men at denne konstruktion ikke er entydig (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). Den producerer samtidig en forventning om, at barnet og den unge skal kunne træde frem som nogen, der har et perspektiv, som kan artikuleres, fremkaldes eller oversættes. Samtidig rummer den et spændingsfelt mellem reel inddragelse, hvor barnets perspektiv får betydning,

og mere symbolsk inddragelse, hvor barnet og den unge anerkendes som aktør i princippet, men ikke nødvendigvis får reel indflydelse i praksis (Jensen & Sørensen, 2023).

Delkonklusion

Komponent 1 viser, at Håndbogen og rådgiverne konstruerer barnet og den unge som subjekter med egne perspektiver, erfaringer og ret til at blive hørt. Barnet og den unge fremstilles dermed ikke som passive modtagere af hjælp, men som legitime deltagere i egen sag, hvilket afspejler et rettighedsorienteret og kompetencebaseret børnesyn.
Samtidig viser analysen, at denne forståelse også indebærer bestemte forventninger til barnet og den unge. Barnet og den unge konstrueres som nogen, der kan formulere sig, indgå i dialog og bidrage aktivt. Det barn eller den unge, der ikke kan eller vil deltage på disse præmisser, risikerer lettere at blive mindre synligt.
Med udgangspunkt i Jensen og Sørensens begreber peger komponent 1 derfor på, at barnet og den unge tydeligt positioneres som inddragelsesværdige, men at dette ikke i sig selv er det samme som reel inddragelse. Anerkendelsen af barnets stemme er en vigtig forudsætning, men ikke en garanti for faktisk indflydelse.

Komponent 2 – Hvem ser?

Komponent 2 retter opmærksomheden mod, hvem der har positionen til at se og definere barnet eller den unge. Jacobsen, Engen og Mølholt fremhæver, at forskellige aktører, eksempelvis professionelle, politikere eller institutionelle aktører, har forskellige perspektiver og forskellig definitionsmagt. Hvem der ser, er afgørende for, hvilke versioner af barnet eller den unge der fremstår som legitime, og hvilke forståelser der prioriteres. Komponenten viser dermed, at forståelsen af børn og unge altid er situeret i en position, hvor nogle aktører har større autoritet og kan præge rammerne for, hvordan barnet bliver opfattet (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025).

I komponent 2 bliver det tydeligt, at Håndbogen taler fra et myndigheds- og professionsperspektiv. Håndbogen er skrevet til rådgivere, ledere og andre fagprofessionelle og skal understøtte deres *"omsætning af bestemmelserne i praksis"* (Social- og Boligstyrelsen, 2023 s. 3). Det betyder, at barnet og den unge ikke selv definerer inddragelsens indhold og betydning. Det er systemet og de fagprofessionelle, der indtager denne definerende position. Dette bliver særligt tydeligt i formuleringer som, at barnet eller

den unge skal *"inddrages løbende gennem hele sagsforløbet"* (Social- og Boligstyrelsen, 2023 s. 23), og at inddragelse handler om "*planlægning af kontakten og overvejelser om kommunikationsformer"* (Social- og Boligstyrelsen, 2023 s. 23). Håndbogen ser dermed barnet og den unge gennem en professionslogik, hvor det er systemet, der planlægger og tilrettelægger inddragelsen (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). Når Håndbogen skriver, at inddragelse skal "tilrettelægges", konstrueres deltagelse som noget, der muliggøres gennem professionelle rammer fremfor noget barnet eller den unge selv initierer. Barnet og den unge gives dermed en stemme, men ikke definitionsmagten over situationen. Der ligger derfor en grundlæggende asymmetri indlejret i selve måden, inddragelse omtales på. Barnet og den unge har en rettighed, men det er fortsat myndigheden, der administrerer dens realisering. Jensen og Sørensen understreger, at inddragelse ikke er et neutralt begreb, men formes i et spændingsfelt mellem system og borger (Jensen & Sørensen, 2023). De peger samtidig på, at myndighedsarbejdet indebærer en "dobbelt asymmetrisk magtrelation", dels mellem voksne og børn (Jensen & Sørensen, 2023). Når denne forståelse anvendes analytisk, bliver det tydeligt, at Håndbogens måde at tale om inddragelse på ikke ophæver asymmetrien, men reorganiserer den. Barnet og den unge får en tydeligere plads, men det er fortsat systemet, "der sætter scenen". Myndighedspositionen bliver særlig tydelig i rådgivernes egne udsagn. Informant 2, Sara, siger eksempelvis direkte, at "*det er jo børnerådgiveren, der sætter rammen for samtalen og præsenterer, hvad er det vi skal"* (Informant 2, linje 86-88). Udsagnet synliggør, at barnets og den unges deltagelse altid allerede er indlejret i en institutionel form, hvor dagsorden, formål og relevans er defineret på forhånd. Barnet eller den unge træder dermed ikke ind i et neutralt samtalerum, men i et rum struktureret af myndighedens forståelser og prioriteringer. Barnet og den unge positioneres derfor som nogen, der kan udtale sig inden for bestemte rammer, om bestemte emner og med en betydning, der fortsat afhænger af voksnes fortolkning (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). Barnet og den unge bliver ikke blot hørt, men gjort hørbare på bestemte måder. Når rådgiveren sætter rammen, udvælger temaet og definerer formålet, er barnets og den unges udsagn allerede indlejret i en bestemt orden for, hvad der tæller som relevant viden. Informant 3, Frederiks udsagn viser den samme mekanisme, men i en mere anerkendende form. Frederik beskriver, hvordan han laver *"konkrete aftaler med de unge om hvornår vil det passe bedst, jeg kontakter jer"* (Informant 3, linje 57-59), og "*hvordan de også vil have, at den her inddragelse skal fungere"* (Informant 3, linje 64-66). På overfladen kan dette læses som en høj grad af medbestemmelse, og det er det delvist også. Pointen er dog, at den unge ikke definerer, om der skal være et forløb eller hvorfor der skal følges op. Den unge får

medbestemmelse i formen for den allerede givne inddragelse. Der er dermed tale om en forhandling inden for en professionsdefineret ramme snarere end et fravær af styring. Denne pointe bliver endnu tydeligere, når rådgivernes udsagn læses sammen med Håndbogens formuleringer. Håndbogen understreger, at barnet og den unge skal "*kunne medvirke i forløbet på lige fod med forældrene"* (Social- og Boligstyrelsen, 2023 s. 8), men samtidig at det altid er "*de voksne omkring barnet eller den unge, der har ansvaret*" (Social- og Boligstyrelsen, 2023 s. 9). På den ene side produceres barnet og den unge som legitime deltagere, men på den anden side afgrænses denne deltagelse af en ansvarsdiskurs, hvor barnet og den unge ikke bliver den, der afgør eller definerer. Barnet og den unge inkluderes dermed uden at få beslutningssuverænitet (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025).

Her er Jensen og Sørensens skelnen mellem proces og indhold relevant. De peger på, at inddragelse både handler om beslutningernes indhold og om, hvordan inddragelsen gennemføres og organiseres (Jensen & Sørensen, 2023). Når Håndbogen og rådgiverne taler om rammesætning, forberedelse og tilrettelæggelse, indikerer det, at barnets og den unges deltagelse i høj grad forstås som processtyring. Barnet og den unge skal ikke kun have lov til at sige noget, men ledes ind i en proces, hvor udsagnet kan fremstå legitimt og anvendeligt i systemet. Her opstår samtidig en risiko for, at inddragelse forskydes fra reel til mere formel eller symbolsk inddragelse (Jensen & Sørensen, 2023). Måden systemet ser barnet og den unge på, producerer ikke automatisk meningsfuld inddragelse. Barnet og den unge kan blive positioneret som rettighedsbærere i formel forstand uden nødvendigvis at opleve reel betydning eller indflydelse.

Informant 1, Mette, peger på noget lignende fra en anden vinkel. Mette siger, at "*den første samtale føler jeg også altid er sådan lidt, de ved det ikke helt, og er der noget rigtigt og forkert?"* (Informant 1, linje 249-251). Her bliver det tydeligt, at barnet eller den unge ikke nødvendigvis forstår den institutionelle situation eller den position, de er inviteret ind i. Der opstår dermed et spændingsfelt mellem systemets forståelse af barnet og den unge som deltager og barnets og den unges egen oplevelse af at befinde sig i en fremmed og muligvis uigennemskuelig setting.

Informant 3, Frederik, beskriver samtidig, hvordan han allerede ved indkaldelsen forklarer *"hvordan er det jeg holder mine samtaler og nogle gange sender billeder af lokalet på forhånd for at gøre rummet mere forudsigeligt "* (Informant 3, linje 122-123). Her bliver

myndighedspositionen ikke kun kontrollerende, men også refleksiv og forsøgsvist afmystificeret. Det er dog fortsat rådgiveren, der gør situationen forståelig. Barnet og den unge får ikke magten over situationen, men hjælpes til at orientere sig i en situation, som andre har skabt. Det er derfor ikke alene et spørgsmål om, hvorvidt barnet og den unge bliver inddraget, men hvordan myndighedens blik former mulighederne for at fremstå som legitim deltager. Håndbogen og rådgiverne producerer gennem deres sprog et barn og en ung, der skal høres, men hvis deltagelse samtidig er indlejret i en professionsstyret proces. Barnet og den unge gives plads, men ikke definitionsmagt, og deres udsagn får først betydning, når de er gjort håndterbare i systemets egne former (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025).

Delkonklusion

Komponent 2 viser, at Håndbogen konstruerer inddragelse fra en myndighedsposition, hvor det er de professionelle, der åbner, former og legitimerer barnets og den unges deltagelse. Barnet og den unge træder dermed ikke frem af sig selv, men bliver set og gjort synlige gennem et bestemt professionelt blik. Når Jensen og Sørensens forståelse af inddragelse anvendes analytisk, bliver det samtidig tydeligt, at denne konstruktion både kan understøtte reel inddragelse og rumme risikoen for mere symbolsk inddragelse, hvis barnets og den unges deltagelse primært organiseres som opfyldelse af et lovkrav.

Komponent 3 – Hvad ser man med?

Komponent 3 drejer sig om de redskaber, begreber, teorier og faglige forståelsesrammer, som anvendes til at forstå barnet eller den unge. Ifølge Jacobsen, Engen og Mølholt påvirker disse rammer, hvad der bliver fremhævet som relevant viden, og hvordan barnet forstås. Begreber og kategorier fungerer som filtre, der både synliggør og strukturerer barnets situation. Det fremhæves, at det, man ser med, ikke er neutralt, da det afgør, hvilke handlinger og interventioner der fremstår relevante, og hvilke aspekter af barnets erfaringer der prioriteres (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). Når vi inddrager landskabsmetaforens tredje komponent, flyttes fokus fra hvem der ser, til hvad der ses med. Fokus bliver dermed de begreber, forståelsesrammer og normative logikker, som gør bestemte versioner af barnet og den unge tænkelige, og som former, hvordan børn og unge bliver gjort synlige som nogen, der kan inddrages (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025).

Dette er vigtigt, fordi børn og unge ikke fremstår umiddelbart for systemet, men forstås gennem bestemte kategorier og sprogformer. Barnets perspektiv ligger ikke færdigt og venter på at blive hentet frem, men får betydning gennem bestemte måder at spørge, lytte, strukturere og fortolke på (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). Det samme gælder inddragelse, som ikke fremstår som et neutralt fænomen, men produceres gennem sprog, lovgivning, professionel viden og institutionelle idealer (Jensen & Sørensen, 2023).
I denne sammenhæng bliver kategorier særligt relevante. Ud fra landskabsmetaforen kan kategorier forstås som de begrebslige og faglige sorteringsformer, hvorigennem børn og unge bliver genkendelige for professionelle aktører (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). Kategorier hjælper med at skabe orden i en kompleks virkelighed ved at inddele erfaringer og situationer i bestemte meningsfulde felter, eksempelvis mistrivsel, ressourcer, motivation eller deltagelse. Kategorier er imidlertid ikke neutrale beskrivelser, men fremhæver nogle forhold, mens andre træder i baggrunden.

I relation til specialet bliver dette særligt vigtigt, fordi inddragelse ikke blot fremstår som en metode, men også som en måde at kategorisere barnet og den unge på. Når Håndbogen eksempelvis beskriver, at barnets og den unges perspektiv skal være *"styrende i alle dele af sagsbehandlingen"* (Social- og Boligstyrelsen, 2023 s. 8), bliver barnets og den unges perspektiv ikke kun forstået som noget personligt eller spontant, men som noget der skal indgå i sagsbehandlingens logik og kunne bruges i vurdering, opfølgning og beslutning (Jensen & Sørensen, 2023). Barnets perspektiv bliver dermed ikke kun noget, barnet og den unge har, men noget der skal kunne omsættes til professionelt relevant viden. Når Håndbogen og rådgiverne taler om barnets perspektiv, barnets stemme og deltagelse, produceres der samtidig en bestemt forståelse af barnet og den unge som nogen, der kan og bør bidrage med relevant viden om egen situation. Dette betyder også, at bestemte former for deltagelse lettere genkendes som legitime end andre. Det barn eller den unge, der kan formulere sig verbalt, samarbejde og reflektere over egne behov, passer lettere ind i kategorien som deltagende subjekt, mens tavshed, modstand eller ambivalens lettere kan blive vanskeligere at aflæse som legitime perspektiver (Jensen & Sørensen, 2023).

Denne pointe ses tydeligt hos informant 3, Frederik, når han beskriver, at han bruger en SOS-model med tre hovedtemaer: "*hvad der fungerer, hvad der kan være svært og hvad der skal ske"*, *som jeg også kalder drømme"* (Bastian & Schrøder, 2019). Frederik fortæller samtidig, at han skriver det op på en tavle, så *"man kan se det sammen med mig"* (Informant 3, linje

69-75). Det interessante er ikke, at Frederik benytter en model, men hvad modellen gør. Modellen hjælper ikke kun samtalen i gang, men organiserer barnets og den unges erfaringer i bestemte meningskategorier (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). Barnets og den unges liv oversættes til felter som ressourcer, vanskeligheder og fremtidige ønsker, hvilket betyder, at barnets og den unges udsagn ikke fremtræder frit, men formes af en bestemt problem- og udviklingslogik. Modellen hjælper med at skabe overblik, men afgør samtidig hvilken slags viden barnet eller den unge inviteres til at komme med.

Den samme pointe ses hos informant 1, Mette, når hun fortæller, at hun med mindre børn bruger *"bamsekort"* og *"de tre huse"*, og at det er vigtigt for hende, *"at det er dem, der siger det"* (Informant 1, linje 173-174), så hun ikke selv kommer til at bestemme betydningen for barnet. Mette forsøger dermed aktivt at undgå at lægge sin egen fortolkning ned over barnet. Samtidig viser hendes udsagn også, at barnets perspektiv ikke blot kommer frem af sig selv, men må frembringes gennem bestemte former, barnet kan indgå i. Når barnet vælger et kort, tegner eller bruger "de tre huse", bliver barnets perspektiv gjort tilgængeligt på en måde, der passer bedre til barnet end en traditionel samtale. Perspektivet opstår dermed i samspil med metoden. Det er ikke kun barnet og den unge, der taler, men også metoden, der hjælper med at gøre noget sigeligt og læsbart for systemet (Jensen & Sørensen, 2023).

Et andet vigtigt perspektiv i empirien er, hvordan inddragelse også bliver til gennem måden samtalen gøres forståelig på. Informant 2, Sara, siger eksempelvis, at hun forsøger at gøre *"rammen meget klar, jo tydeligere rammen er, jo mere de forstår, hvorfor sidder jeg her og hvad er det"* (Informant 2, linje 95-102). Sara tilføjer samtidig, at børn og unge tænker over *"hvad forventes der af mig"* (Informant 2, linje 95-103). Udsagnet viser, at deltagelse ikke alene afhænger af, om barnet eller den unge får mulighed for at sige noget, men også af om barnet eller den unge forstår situationen og dens forventninger. Tydelighed bliver dermed en forudsætning for deltagelse. Samtidig viser udsagnet også, at barnet og den unge ikke træder ind i et neutralt rum, men i en institutionel situation, hvor der allerede eksisterer bestemte forventninger til, hvad der er relevant at tale om (Jensen & Sørensen, 2023).
Dette hænger sammen med, at rådgiverne flere steder beskriver, at samtaler ofte har et tydeligt formål. Informant 2, Sara, siger eksempelvis, at det er nemmere at inddrage børn og unge, når formålet er konkret, eksempelvis i forbindelse med en partshøring, hvor man kan sige: *"din lærer har fortalt mig det her. Din mor og far siger det her. Hvad siger du?"* (Informant 2, linje 130-132). Her bliver det tydeligt, at barnets perspektiv lettere kan

fremkomme, når det kobles til et afgrænset spørgsmål. Samtidig fremkommer barnets og den unges udsagn som respons på et allerede etableret sagsbillede fremfor som en helt fri fortælling. Dermed bliver det afgørende ikke kun, om barnet eller den unge får ordet, men hvordan udsagnet efterfølgende behandles. Jensen og Sørensen understreger netop, at reel inddragelse ikke alene handler om at blive spurgt, men om hvorvidt barnets synspunkter indgår som betydningsfulde bidrag i den videre forståelse og beslutning (Jensen & Sørensen, 2023). Her bliver spørgsmålet derfor også, om barnet og den unge får mulighed for at bringe noget uventet eller systemkritisk frem, eller om inddragelsen primært gør barnet og den unge til leverandør af oplysninger inden for allerede kendte problemfelter.

En anden vigtig del af empirien er rettighedsformidlingen. Informant 1, Mette, fortæller, at de har faste fraser til at orientere børn og unge om deres rettigheder, men at dette kan være svært, særligt med mindre børn. Mette beskriver eksempelvis, hvordan et barn på seks år skal orienteres om notatpligt, aktindsigt og tavshedspligt, hvilket kan få barnet til at lukke af (Informant 1). Her bliver det tydeligt, at inddragelse ikke kun foregår gennem samtaler om barnets og den unges liv, men også gennem juridisk sprog, der skal gøre barnet og den unge til deltager i en formel proces. Rettighedsformidlingen skal både beskytte barnet og den unge og gøre processen gennemsigtig, men kan samtidig gøre situationen mere tung eller usikker for barnet og den unge. Når barnet får at vide, at dets udsagn bliver skrevet ned eller videregivet, bliver det også tydeligt, at det sagte kan få konsekvenser. De redskaber, der skal sikre barnets og den unges rettigheder, åbner dermed ikke nødvendigvis også for barnets og den unges tale (Jensen & Sørensen, 2023).

Her bliver Jensen og Sørensens skelnen mellem reel og symbolsk inddragelse igen relevant. Deltagelse kan ikke vurderes alene ud fra, om barnet og den unge er blevet informeret, indkaldt til møde eller spurgt om sin mening. Det afgørende er, hvilken funktion deltagelsen får i praksis (Jensen & Sørensen, 2023). Netop denne spænding træder frem i Informant 1 og 2, Mette og Saras udsagn. Når de beskriver samtaler, der kan blive mere formelle end meningsfulde, synliggør de, at lovens krav om inddragelse ikke automatisk producerer oplevet deltagelse. Barnet kan blive genstand for en praksis, hvor dets tilstedeværelse registreres, uden nødvendigvis at opleve, at dets perspektiv ændrer noget (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). Et vigtigt element i denne forståelse er samtidig, at barnets og den unges perspektiv ikke kun formes af de redskaber, der anvendes i den konkrete situation, men også af barnets og den unges tidligere erfaringer med at blive inddraget. Informant 2, Sara,

beskriver, at børn og unge ofte bliver mere engagerede, når de tidligere har erfaret, at det de siger faktisk fører til noget. Sara formulerer det som erfaringen af: *"jeg siger det her til min rådgiver, også sker der det her"* (Informant 2, linje 206-207), men tilføjer samtidig, at *"tit har det jo ikke betydning"* (Informant 2, linje 208). Dermed bliver inddragelse ikke blot en enkeltstående metode, men en erfaringsbaseret relation mellem barn, ung og system. Barnets og den unges villighed til at deltage formes af tidligere erfaringer med, om det kan betale sig at sige noget. Hvis barnet og den unge gentagne gange oplever at blive spurgt uden at kunne se nogen udvikling eller konsekvenser, kan deltagelse gradvist miste sin troværdighed. Omvendt kan erfaringer med faktisk indflydelse skabe større tillid og engagement hos barnet og den unge (Jensen & Sørensen, 2023).

Delkonklusion

Komponent 3 viser, at Håndbogen og rådgiverne ser med en række bestemte former, redskaber og kategorier, som gør barnets og den unges perspektiv synligt og brugbart i sagen. Barnets og den unges perspektiv fremstår dermed ikke som noget neutralt eller umiddelbart tilgængeligt, men som noget der bliver til gennem bestemte måder at spørge, kategorisere, forstå og oversætte på. Når Jensen og Sørensen anvendes som analytisk pejlemærke, bliver det samtidig tydeligt, at reel inddragelse ikke alene afhænger af, om barnet og den unge er blevet spurgt, men af om de former og redskaber, der anvendes, faktisk gør det muligt for barnets og den unges udsagn at få betydning for både proces og indhold i sagen.

Komponent 4 – Hvilken position ser man fra?

Komponent 4 fokuserer på, hvilken position observationen foretages fra, og hvordan denne position præger forståelsen af barnet, den unge og inddragelsen. Jacobsen, Engen og Mølholt understreger, at der ikke findes et neutralt ståsted. Positionen kan være lovgivningsmæssig, faglig, organisatorisk eller erfaringsbaseret, og den former, hvad der fremstår relevant, og hvordan barnets udsagn forstås. Komponenten viser dermed, at betydning og forståelse altid er situerede, og at forskellige positioner kan producere forskellige versioner af barnet og forskellige muligheder for inddragelse (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025).
Landskabsmetaforens fjerde komponent omhandler dermed, hvilken position der ses fra. Det samme fænomen kan fremstå forskelligt alt efter, om det ses fra lovgivers position, fra rådgivernes praksisperspektiv eller fra barnet og den unges egne erfaringer med systemet (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). Med udgangspunkt i vores socialkonstruktivistiske

tilgang betyder dette, at der ikke findes et neutralt udsigtspunkt, hvorfra inddragelse kan beskrives objektivt. Alle perspektiver er situerede og knyttet til bestemte erfaringer, interesser, opgaver og ansvar (Jensen & Sørensen, 2023).

Det første tydelige ståsted i materialet er det retlige og styringsmæssige perspektiv, som kommer til udtryk i Håndbogen til Barnets Lov. Håndbogen fremstiller inddragelse som en grundlæggende rettighed og som et princip, der skal præge hele sagsbehandlingen. Håndbogen beskriver blandt andet, at kommunen skal: *"sikre, at barnet eller den unge løbende bliver orienteret om sin sag og får mulighed for at udtrykke sine synspunkter"* (Social- og Boligstyrelsen, 2023 s. 24). Inddragelse fremstilles her fra en position, hvor deltagelse skal kunne sikres, påvises og ansvarliggøres. Barnets og den unges deltagelse bliver tæt knyttet til procedurer og forpligtelser, hvor det afgørende bliver, om barnet og den unge har haft mulighed for at udtale sig, og om dette kan registreres i sagen (Jensen & Sørensen, 2023). Dette producerer en bestemt version af inddragelse, hvor barnet og den unge synliggøres som rettighedsbærere, mens myndigheden bliver den instans, der skal muliggøre og dokumentere denne rettighed.

Dette perspektiv har en vigtig styrke, fordi det bryder med en praksis, hvor børn kunne forblive usynlige i deres egne sager. Samtidig har perspektivet også begrænsninger. Når inddragelse ses fra et lovgivningsperspektiv, bliver det lettere at fokusere på, om barnet og den unge er blevet orienteret og spurgt, fremfor hvordan deltagelsen faktisk blev oplevet af barnet og den unge (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). Netop dette understøttes af Håndbogens formulering om, at kommunen skal: *"dokumentere, hvordan barnets eller den unges synspunkter er inddraget i sagen"* (Social- og Boligstyrelsen, 2023 s. 24). Her bliver det tydeligt, at inddragelse også forstås som noget, der skal kunne synliggøres i skrift og dokumentation. Barnets og den unges perspektiv skal ikke kun høres, men kunne genfindes i sagen. Barnets og den unges stemme bliver dermed en del af en administrativ rationalitet, hvor deltagelse også bliver et spørgsmål om sporbarhed, gennemsigtighed og ansvarlighed. Dette betyder ikke nødvendigvis, at barnet og den unge ikke bliver hørt, men det betyder, at deltagelse lettere kan forstås gennem det, der kan dokumenteres. En samtale kan institutionelt fremstå som vellykket inddragelse, fordi samtalen er gennemført og barnets eller den unges udsagn er noteret, uden at barnet eller den unge nødvendigvis har oplevet reel deltagelse eller indflydelse (Jensen & Sørensen, 2023).

Det andet tydelige ståsted er den professionelle praksisposition, som rådgiverne taler fra. Hvor Håndbogen ser fra et sted præget af generelle regler og principper, ser rådgiverne fra et sted præget af konkrete møder, relationer og vurderinger (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). Rådgiverne ser dermed ikke primært på, om retten til deltagelse eksisterer, men under hvilke betingelser deltagelse faktisk kan opstå. Informant 3, Frederik, siger eksempelvis: *"vil du helst mødes her, gå en tur eller tage den over telefonen?"* (Informant 3, linje 64-66). Udsagnet viser, at inddragelse fra praksispositionen ikke forstås som noget, der automatisk opstår, når retten er givet, men som noget der må produceres gennem form, relation og tryghed. Hvor lovgivningen spørger, om barnet eller den unge har mulighed for at udtale sig, spørger rådgiveren i højere grad under hvilke betingelser barnet eller den unge kan og vil sige noget (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). Dette ses også hos informant 2, Sara, der siger: *"Jeg tror, det vigtigste er, at de mærker, at man faktisk gerne vil høre dem, og ikke bare fordi man skal"* (Informant 2, linje 154-156). Saras udsagn viser, hvordan rådgiverne skelner mellem formel deltagelse og oplevet deltagelse. Set fra rådgivernes position er det ikke nok, at barnet og den unge objektivt set får ordet. Hvis barnet og den unge oplever, at samtalen blot gennemføres som pligt, kan deltagelsen miste værdi. Informant 3, Frederik, understøtter dette, når han siger: "*De kan godt mærke, hvis vi bare skal have noget overstået"* (Informant 3, linje 379-381). Her fremstilles barnet og den unge som nogen, der aflæser stemninger, engagement og autenticitet i mødet med systemet. Inddragelse bliver dermed ikke kun noget den professionelle gør, men også noget barnet og den unge vurderer undervejs. Deltagelse bliver derfor mere processuel og relationel end juridisk.

Rådgivernes position er samtidig præget af et fokus på tillid over tid. Informant 2, Sara, fortæller: *"Det er jo ikke sikkert, de siger noget første gang. Nogle gange skal man mødes flere gange, før de begynder at fortælle noget"* (Informant 2, linje 167-169). Her forstås deltagelse ikke som en enkeltstående handling, men som noget der udvikles gradvist gennem relation og genkendelighed (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). Barnets eller den unges tavshed tolkes dermed ikke nødvendigvis som modstand, men som et udtryk for, at relationen endnu ikke er stærk nok. Informant 1, Mette, peger på noget lignende, når hun siger: *"Hvis de ved, hvad der skal ske, og hvorfor vi mødes, så kommer der også meget mere fra dem"* (Informant 1, linje 142-144). Udsagnet viser, at rådgiverne ser gennemsigtighed og forudsigelighed som afgørende for deltagelse. Barnet skal ikke kun inviteres til at tale, men hjælpes til at forstå den institutionelle situation, det træder ind i (Jensen & Sørensen, 2023).

Rådgivernes position rummer dog også et magtperspektiv. Når deltagelse forstås som noget, der kræver relation, timing og tryghed, bliver det samtidig rådgiveren, der vurderer, hvornår barnet og den unge er klar, hvornår relationen er stærk nok, og hvornår samtalen skal åbnes eller afsluttes. Informant 3, Frederik, siger eksempelvis*: "Nogle gange kan man mærke, at i dag skal vi ikke presse mere"* (Informant 3, linje 385). Udsagnet kan læses som sensitiv faglighed, men viser samtidig, at rådgiveren ser fra en position, hvor barnets og den unges grænser og behov fortolkes professionelt. Rådgivernes position bliver dermed kompleks. På den ene side udfordrer den Håndbogens mere formelle forståelse ved at synliggøre, at deltagelse kræver relationelt arbejde. På den anden side indebærer den også, at barnets og den unges deltagelse fortsat filtreres gennem professionelles vurderinger af kontakt, modenhed, robusthed og timing (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025).

Delkonklusion

Komponent 4 viser, at inddragelse får forskellig betydning afhængigt af position. Fra den retlige position fremstår inddragelse som rettighed, adgang og dokumenterbar deltagelse. Fra rådgivernes praksisposition fremstår den som relationelt arbejde, timing og tilpasning til barnets og den unges situation. Deltagelse forstås dermed ikke som en automatisk konsekvens af lovgivning, men som noget der kræver aktivt arbejde. Samtidig viser analysen, at rådgivernes position også giver dem betydelig definitionsmagt i forhold til, hvornår barnet og den unge vurderes klar, og hvornår deltagelse anses som meningsfuld. Inddragelse bliver dermed både en relationel mulighed og en professionelt reguleret praksis.

Analysedel 2. Dilemmaer i inddragelse mellem rettighed, skøn og praksis

Analysenedslag 1 viste, hvordan inddragelse i Håndbogen og rådgivernes udsagn konstrueres som et vigtigt ideal i myndighedsarbejdet, hvor barnet og den unge forstås som perspektivbærer, deltager og rettighedssubjekt. Analysen viste samtidig, at denne forståelse af inddragelse ikke er neutral eller entydig. Barnet og den unge gives plads som legitim deltager, men deltagelsen foregår fortsat inden for professions- og myndighedsdefinerede rammer, hvor de voksne fortsat besidder definitions- og beslutningskompetencen.

På tværs af de fire komponenter i landskabsmetaforen blev det tydeligt, at inddragelse konstrueres gennem bestemte forståelser af barnet og den unge, bestemte professionelle

kategorier og bestemte måder at organisere deltagelse på. Analysen viste blandt andet, hvordan barnet og den unge konstrueres som nogen, der bør kunne formulere perspektiver, indgå i dialog og bidrage til sagens udvikling, men også hvordan deltagelse samtidig formes gennem professionelles fortolkninger, institutionelle rammer og organisatoriske krav. Netop disse konstruktioner bliver særligt interessante, når de møder børn og unges konkrete erfaringer med myndighedssystemet. For selvom Håndbogen og rådgiverne beskriver inddragelse som et essentielt ideal, viser de unges fortællinger, at inddragelse i praksis ikke nødvendigvis opleves som entydig, meningsfuld eller reel. De unge informanter beskriver tværtimod situationer, hvor de formelt bliver hørt, men hvor de samtidig oplever manglende indflydelse, uklare begrundelser, ansvarsforskydninger eller manglende sammenhæng mellem det, de siger og det systemet gør.

Analysenedslag 2 undersøger derfor ikke nye forståelser af inddragelse løsrevet fra analysenedslag 1, men undersøger derimod hvilke dilemmaer der potentielt kan opstå, når de forståelser af inddragelse som blev identificeret i analysenedslag 1, omsættes i praksis og mødes af børn og unge med konkrete erfaringer fra myndighedssystemet. I denne analysedel anvendes Monrad og Danneris' dilemmamodel som en analytisk forståelsesramme for de spændinger, der kan opstå mellem børn og unges perspektiver og de institutionelle rammer, som inddragelse foregår inden for. Fokus er dermed ikke på dilemmaerne som faste kategorier, men på, hvordan de unges oplevelser kan synliggøre spændinger mellem forskellige forståelser af mening, deltagelse, ansvar og handlemuligheder i myndighedspraksis. Vi inddrager samtidig Lipskys begreb om skøn som en forståelsesramme for, hvordan disse dilemmaer håndteres i frontlinjepraksis (Lipsky, 2010). Skønnet forstås i denne sammenhæng ikke nødvendigvis som en fejl ved implementeringen af Barnets lov, men som en potentiel nødvendig del af arbejdet med at omsætte generelle rettigheder til konkrete situationer. Når lovgivningen "siger" at barnet og den unge skal inddrages, afgør den ikke på forhånd, hvordan inddragelsen skal forstås, hvor meget barnet skal inddrages, hvornår inddragelsen er tilstrækkelig, eller hvilken vægt barnet og den unges perspektiv skal have. Det er netop her hvor børne- og ungerådgivernes skøn bliver essentielle (Lipsky, 2010).

Hanne Warming og Ida Schwartz inddrages for at nuancere, hvordan børnesyn er med til at producere dilemmaerne (Schwartz & Hanne, 2023). Warming og Schwartz peger på, at professionel praksis ofte svinger mellem at forstå barnet og den unge som kompetent ekspert i eget liv og som sårbart og beskyttelseskrævende. De argumenterer for, at begge positioner

kan blive for individualiserende, hvis barnet eller den unge skal forstås løsrevet fra sine relationer og livsbetingelser (Schwartz & Hanne, 2023). Som alternativ fremhæver de et relationelt og kontekstuelt børnesyn, hvor fokus flyttes fra, hvad barnet og den unge "er", til hvilke deltagelsesmuligheder barnet og den unge gives i konkrete sociale og institutionelle sammenhænge (Schwartz & Hanne, 2023). Hertil inddrager vi kort VIVE's vidensindsamling om *"Børn og unges inddragelse i myndighedssagsbehandling på børne- og ungeområdet"*, da rapporten fremhæver, at børneinddragelse foregår i voksenstyrede beslutningsprocesser, hvor voksne definerer processens rammer og "spilleregler". Rapporten fremhæver samtidig, at børn og unge både har ret til inddragelse og ret til beskyttelse, og at det fortsat er de voksne, der i praksis har definitionsmagten til at afgøre "barnets bedste" (Bengtsson & Henze-Pedersen, 2022).

Når børn og unge oplever, at deres perspektiv ikke bliver styrende

De unge informanter beskriver i deres interview, situationer hvor de formelt bliver hørt, men hvor de samtidig oplever, at det, de forsøger at formidle, ikke bliver forstået på den måde, de selv oplever det. De fortæller ikke nødvendigvis, at de aldrig får lov til at sige noget. Tværtimod beskriver de, at de deltager i samtaler, møder og vurderinger. Det essentielle i deres fortællinger synes snarere at være, at deres perspektiver ikke altid får betydning for den måde, problemet forstås på, eller for de løsninger systemet arbejder videre med.

Netop denne spænding kan ses i forlængelse af analysenedslag 1. Her viste analysen, hvordan Håndbogen og rådgiverne konstruerer barnet og den unge som perspektivbærer med ret til at blive hørt og få indflydelse på egen sag. Analysen viste samtidig, at deltagelsen fortsat foregår inden for institutionelle og professionsdefinerede rammer, hvor det i sidste ende er systemet og de professionelle, der besidder definitions- og beslutningskompetencen. De unges fortællinger synliggør derfor ikke nødvendigvis et fravær af inddragelse, men snarere nogle spændinger i måden inddragelse omsættes og får betydning i praksis.

Disse spændinger kan forstås gennem Monrad og Danneris' perspektiv på forholdet mellem borgermening og institutionel mening. Monrad og Danneris peger på, at borgerinddragelse kan blive dilemmafyldt, når det der fremstår meningsfuldt for systemet, ikke nødvendigvis opleves meningsfuldt for borgeren (Monrad & Danneris, 2021). Overført til børne- og ungeområdet bliver spørgsmålet derfor ikke alene, om barnet eller den unge bliver hørt, men

om barnets eller den unges perspektiv får betydning for den måde, sagen forstås og organiseres på. VIVE peger på, at børn og unge inddrages i voksenstyrede beslutningsprocesser, hvor voksne fortsat definerer processens rammer og beslutningsrum (Bengtsson & Henze-Pedersen, 2022). De unges fortællinger bliver derfor særligt interessante, fordi de synliggør, hvordan denne rammesatte deltagelse kan opleves i praksis.

Dette træder tydeligt frem, når informant 1, Mette, beskriver Barnets Lov. Mette siger, at barnet og den unge ikke bare skal inddrages, men også have indflydelse på *"hvordan det bliver inddraget og i hvilket omfang"* (Informant 1, linje 61-63). Umiddelbart fremstår dette som en styrket forståelse af inddragelse, fordi barnet og den unge ikke alene bliver informanter, men også gives mulighed for at påvirke formen for deres deltagelse. Samtidig bliver det analytisk interessant, hvad denne indflydelse retter sig mod. Når Mette taler om *"hvordan"* og *"i hvilket omfang",* peger det på, at barnets og den unges indflydelse primært knytter sig til deltagelsens form og grad, mens selve problemforståelsen og de institutionelle handlemuligheder fortsat i høj grad defineres af systemet (Monrad & Danneris, 2021). Barnets og den unges mening får dermed plads, men ikke nødvendigvis som det, der definerer sagen.

Denne spænding bliver særlig tydelig hos informant 4, Anna, når hun fortæller om ønsket om at flytte hjemmefra. Anna beskriver et møde, hvor hun græd hele vejen igennem, fordi kommunen ikke forstod: *"at jeg ville flytte hjemmefra, og hvor dårligt jeg har det med min mor"* (Informant 4, linje 318-320). I stedet blev hun foreslået efterskole, kostskole eller kollegie, mens hun gentagne gange sagde: *"jeg vil bare gerne væk"* og *"jeg gider ikke bo sammen med andre unge"* (Informant 4, linje 336-341). Det afgørende i denne sammenhæng er ikke blot, at Anna ikke fik den løsning, hun ønskede, men at hendes udsagn peger på en anden problemforståelse end den, systemet handler ud fra. Når Anna siger *"jeg vil bare gerne væk",* kan dette forstås som en problemdefinition, hvor relationelle, følelsesmæssige og rumlige erfaringer samles i en formulering (Schwartz & Warming, 2023). For Anna handler problemet ikke primært om behovet for et nyt skoletilbud eller et pædagogisk miljø, men om behovet for afstand, ro og privathed. Når systemet responderer med forslag om efterskole, kostskole eller kollegie, sker der samtidig en institutionel oversættelse af problemet. Annas perspektiv oversættes til noget, der kan håndteres inden for et eksisterende institutionelt mulighedsrum (Monrad & Danneris, 2021). Fokus bliver dermed ikke primært hendes oplevelse af hjemmet, men hvilke løsninger systemet institutionelt kan tilbyde. Anna bliver

således hørt, men hendes perspektiv får ikke definitionsmagt i forhold til, hvad problemet forstås som. Inddragelsen får dermed mere karakter af høring end af reel medbestemmelse.

Dette kan yderligere nuanceres med Warming og Schwartz, der peger på betydningen af at forstå børns perspektiver relationelt og kontekstuelt (Schwartz & Warming, 2023). Annas udsagn kan dermed ikke forstås løsrevet fra hendes livsbetingelser, relationen til moderen og erfaringerne med manglende privathed. Spændingen opstår ikke nødvendigvis, fordi Anna ikke bliver hørt, men fordi hendes perspektiv oversættes gennem institutionelle logikker, hvor nogle aspekter fremhæves som relevante, mens andre træder i baggrunden.

Det samme dilemma bliver tydeligt hos Informant 5, Konrad. Konrad fortæller: *"lige pludselig fik jeg at vide fra dag til dag, at jeg skulle tilbage til en anden afdeling, og det havde jeg intet hørt om overhovedet"* (Informant 5, linje 114-117), og beskriver beslutningen som *"fucked up, det var noget lort"* (Informant 5, linje 120-121). Her bliver spændingen mellem barnets eller den unges mening og systemets mening ikke kun et spørgsmål om forskellige forståelser, men også om manglende adgang til systemets forståelse. Konrad beskriver blandt andet, at han ofte fik begrundelsen *"vi føler, at det er bedst"* (Informant 5, linje 143-144). Det interessante ved denne formulering er, at den ikke giver adgang til den faglige eller institutionelle logik bag beslutningen. Fra et institutionelt perspektiv kan flytningen have været begrundet i bekymring, misbrug eller behandlingsmæssige vurderinger, men fra Konrads perspektiv fremstår beslutningen som brat og uden sammenhæng med hans egen oplevelse af situationen. Det afgørende bliver derfor ikke alene beslutningen i sig selv, men at Konrad ikke oplever at blive inviteret ind i den meningsdannelse, der ligger bag beslutningen. Når Konrad fortæller, at han *"nogle gange kunne (...) bruge en begrundelse på, hvorfor de gjorde nogle af de her ting"* (Informant 5, linje 141-142), peger det på betydningen af at kunne forstå systemets handlinger i relation til sin egen situation. Når begrundelsen reduceres til *"vi føler, det er bedst"*, bliver institutionel mening vanskelig at koble til Konrads egen forståelse af situationen. Han orienteres om beslutningen, men bliver ikke reelt en del af den forståelse, der producerer den. Konrad fortæller yderligere, at han kunne undgå flytningen, hvis han *"stoppede sit misbrug nu og aldrig gøre det igen"*, men samtidig siger han, at han *"slet ikke"* kunne det i den situation (Informant 5, linje 132-135). Kravet kan institutionelt fremstå relevant, men mister mening fra Konrads perspektiv, fordi det ikke forbindes med hans konkrete livsbetingelser og handlemuligheder. Med Warming og Schwartz kan dette forstås som en situation, hvor barnets og den unges deltagelsesmuligheder

ikke tænkes i relation til den konkrete kontekst, barnet eller den unge befinder sig i (Schwartz & Warming, 2023).

Det er vigtigt at understrege, at analysen ikke vurderer, om systemets beslutninger er rigtige eller forkerte. Pointen er snarere, at inddragelse bliver vanskelig, når barnets eller den unges perspektiv ikke kobles til den måde, problemet forstås og håndteres på institutionelt. Når barnet eller den unge ikke får adgang til den meningsdannelse, der ligger bag beslutningerne, reduceres inddragelsen til information frem for reel deltagelse.

Denne spænding handler imidlertid ikke alene om, hvorvidt barnets eller den unges perspektiv bliver styrende for problemforståelsen. De unges fortællinger peger også på, at barnets og den unges perspektiver løbende må fortolkes, vægtes og oversættes til noget, der kan få institutionel betydning. Spændingen mellem borgermening og institutionel mening handler dermed ikke kun om forskellige forståelser af problemet, men også om hvilke former for viden der anerkendes som handlingsrelevante i myndighedsarbejdet. I forlængelse af analysenedslag 1 bliver dette særligt interessant, fordi analysen viste, hvordan barnet og den unge konstrueres som legitime perspektiv- og vidensbærere i egen sag. De unges fortællinger synliggør imidlertid, at barnets og den unges perspektiv ikke alene skal høres, men også fortolkes, vægtes og omsættes til noget, der kan få betydning i myndighedspraksis. Med Monrad og Danneris kan dette forstås som en spænding mellem borgerviden og faglig viden, hvor barnets og den unges erfaringsbaserede viden først får institutionel betydning, når den kobles til faglige vurderinger og handlemuligheder (Monrad & Danneris, 2021).

Dilemmaet bliver samtidig særligt interessant i relation til Barnets Lov og Håndbogen, fordi barnets perspektiv på den ene side skrives frem som noget, der skal tillægges betydning i sagen, mens det på den anden side fortsat er de professionelle, der skal vurdere, hvordan og hvor meget det skal vægte. Håndbogen formulerer eksempelvis, at barnets synspunkter skal: *"indgå i grundlaget for afgørelser"*, men samtidig vurderes: "*i forhold til barnets alder og modenhed samt sagens øvrige oplysninger"* (Social- og Boligstyrelsen, 2023, s. 25). Dermed bliver barnets og den unges perspektiv ikke forstået som noget, der automatisk kan overføres direkte til beslutninger, men som noget der skal indgå i en samlet faglig vurdering. Denne formulering er interessant, fordi den tydeligt skriver skøn ind i inddragelsen. Barnets og den unges perspektiv skal ikke alene registreres, men fortolkes og vurderes i relation til andre hensyn og oplysninger. Dermed bliver barnets og den unges viden ikke automatisk afgørende, men noget der løbende vægtes gennem professionelt skøn (Lipsky, 2010). Dette bliver

tydeligt hos informant 3, Frederik, når han beskriver Barnets Lovs betydning for arbejdet med barnets perspektiv. Frederik fortæller, at loven har sat ekstra fokus på barnets perspektiv og på: *"hvordan det skal gøres, og i hvilken grad det skal betyde, hvor høj vægt vi skal lægge på det"* (Informant 3, linje 171-174). Frederiks udsagn peger på, at barnets og den unges perspektiv godt kan tillægges stor betydning, samtidig med at det fortsat er rådgiverne, der gennem skøn vurderer, hvordan perspektivet skal forstås og indgå i sagen.

Denne oversættelsesproces bliver særligt tydelig i informant 1, Mettes, beskrivelser af arbejdet med børns udsagn. Mette fortæller, at hvis et barn siger, at: "*mor og far råber hele tiden"* (Informant 1, linje 147-148), uden direkte at formulere et ønske om, at forældrene skal stoppe, handler det om at undersøge: *"hvad er det, du prøver at sige, og hvad er det, vi kan give og støtte for, at du ikke har den oplevelse"* (Informant 1, linje 150-152). Mettes udsagn er interessant, fordi det viser, hvordan barnets erfaringsnære og hverdagslige udsagn ikke automatisk fremstår som en myndighedsrelevant problemkategori. Barnets oplevelse må derfor fortolkes og oversættes, før den kan omsættes til faglig handling. Barnets og den unges udsagn bliver dermed ikke afvist som irrelevant, men får først institutionel kraft, når det kan forbindes med noget, systemet kan handle på. Denne proces åbner på den ene side muligheden for, at barnets og den unges udsagn kan få betydning i sagen. Barnets perspektiv bliver taget alvorligt og bruges som indgang til at forstå barnets situation. På den anden side indebærer oversættelsen også en risiko for, at barnets perspektiv ændrer karakter i mødet med systemets kategorier og handlemuligheder. Når Mette spørger, hvad systemet kan "give og støtte", bliver barnets udsagn samtidig koblet til eksisterende indsatsmuligheder og faglige problemforståelser. Netop denne pointe bliver vigtig i relation til Warming og Schwartz, der peger på, at børns udsagn må forstås relationelt og kontekstuelt frem for som enkeltstående informationer (Schwartz & Warming, 2023). Barnets udsagn om, at "mor og far råber hele tiden", kan rumme frygt, loyalitet, utryghed, skyld eller andre erfaringer, som ikke nødvendigvis kan reduceres til én bestemt indsatskategori. Hvis oversættelsen til faglige problemforståelser sker for hurtigt, risikerer noget af barnets egen betydningsverden at gå tabt. Den faglige viden kan dermed både gøre barnets perspektiv handlingsrelevant og samtidig omforme det.

Denne spænding bliver også tydelig hos Informant 2, Sara, når hun beskriver arbejdet med afgørelser. Sara fortæller, at det ikke er tilstrækkeligt blot at skrive, at barnet er blevet hørt. Hvis afgørelsen handler om familiebehandling, skal det fremgå: *"hvad hans holdning til, at*

mor og far skal have hjælp til at skændes mindre. Og hvordan han oplever det" (Informant 2, linje 84-87). Saras udsagn viser, at barnets perspektiv ikke blot skal være til stede i sagen, men også være relevant i forhold til den konkrete afgørelse. Barnets og den unges viden må dermed formuleres på en måde, der kan kobles til afgørelsens problemfelt og institutionelle logik. Analytisk peger dette på, at inddragelse ikke alene handler om at give barnet eller den unge mulighed for at tale, men også om hvordan barnets eller den unges udsagn kan omsættes til noget beslutningsrelevant. Denne forskel mellem at blive hørt og at opleve reel virkning træder tydeligt frem hos informant 4, Anna, der fortæller: *"Jeg kan jo føle, at jeg kan sige det. Men jeg synes, det er noget andet, end at der bliver lavet og gjort noget"* (Informant 4, linje 82-84). Det interessante i Annas udsagn er, at hun ikke nødvendigvis beskriver manglende mulighed for at tale. Det problematiske opstår snarere i overgangen mellem udsagn og handling. Anna oplever ikke nødvendigvis, at forbindelsen mellem hendes perspektiv og systemets handling bliver tydelig for hende.

Når deltagelse både kan skabe handlemuligheder og producere ansvar

De foregående dilemmaer viste, hvordan børn og unge kan opleve, at deres perspektiver bliver hørt, men ikke nødvendigvis får betydning for den måde, sagen forstås eller håndteres på. I de unge informanters fortællinger bliver det dog også tydeligt, at inddragelse ikke alene handler om at blive hørt eller forstået. Flere af de unge beskriver samtidig situationer, hvor de oplever, at de selv må forsøge at skabe sammenhæng, stabilitet eller retning i deres forløb. Dermed bliver spørgsmålet ikke kun, om barnet eller den unge deltager, men også hvad denne deltagelse kræver af barnet eller den unge.

Dette dilemma retter derfor blikket mod, hvordan deltagelse kan være forbundet med ansvar. Vi anser dette dilemma som en spænding der på den ene side kan skabe mulighed for handlekraft og deltagelse, men på den anden side også kan indebære en forskydning af ansvar fra systemet til borgeren (Monrad & Danneris, 2021). I relation til børn og unge bliver dette særligt interessant, fordi Barnets Lov samtidig positionerer barnet og den unge som mere aktiv deltager i egen sag, uden at barnet eller den unge nødvendigvis får kontrol over de beslutninger, der træffes.

Denne spænding træder tydeligt frem hos informant 5, Konrad. Konrad beskriver blandt andet, hvordan beslutninger træffes af voksne, han ikke nødvendigvis kender særlig godt: *"der sidder et menneske, som du ikke kender særlig godt og faktisk tager beslutninger om dit*

liv" (Informant 5, linje 95-97), og fortsætter: *"man kan bare ikke gøre noget ved det"* (Informant 5, linje 98-99). Konrads udsagn peger ikke kun på en oplevelse af afmagt, men også på en spænding mellem at være centrum for beslutningerne og samtidig have begrænset mulighed for at påvirke dem. De voksne træffer beslutningerne, men det er Konrad, der skal leve med konsekvenserne af dem i sin hverdag. Det interessante i Konrads fortælling er imidlertid, at han ikke kun beskriver passivitet. Han beskriver også handling. Konrad fortæller blandt andet, hvordan han i mødet med nye rådgivere forsøger at skabe kontinuitet ved at sige: **"***Måske lad os prøve at arbejde i samme bane, for ikke at det bliver helt skiftet igen"* (Informant 5, linje 106-109). Her træder Konrad ind i en position, hvor han ikke alene reagerer på systemets handlinger, men aktivt forsøger at påvirke dem. Denne handling kan dog ikke forstås entydigt. På den ene side kan Konrads udsagn forstås som et udtryk for handlekraft og refleksivitet. Han forsøger aktivt at skabe stabilitet og sammenhæng i sit forløb ved at bruge sine erfaringer med systemet. Deltagelse og ansvar kan her fremstå som noget, der giver mulighed for indflydelse og medskabelse. På den anden side peger Konrads fortælling samtidig på noget mere komplekst. Han beskriver blandt andet, hvordan rådgivere ofte vil lave *"en ny plan" og arbejde ud fra "deres egne metoder"*, hvilket han oplever som *"sygt forvirrende"* (Informant 5, linje 58-61). Det betyder, at hans forsøg på at skabe kontinuitet ikke opstår i et stabilt system, men som en reaktion på systemets brud og skift. Konrads handling bliver dermed ikke kun et udtryk for empowerment, men også en måde at håndtere en situation, hvor han selv må forsøge at skabe sammenhæng i et forløb, der opleves ustabilt. Ansvar får dermed en dobbelt betydning. Det kan på den ene side skabe mulighed for deltagelse og indflydelse, men kan samtidig blive noget barnet eller den unge må påtage sig for at få systemet til at hænge sammen i praksis. Konrad bliver således ikke blot en aktiv deltager, men også en, der må navigere i skiftende planer, relationer og beslutninger. Ansvar handler derfor ikke kun om at tage beslutninger, men også om at håndtere kompleksitet.

Med et socialkonstruktivistisk perspektiv bliver det dermed tydeligt, at ansvar ikke er noget barnet eller den unge blot "har". Ansvar opstår snarere i relationen mellem barnet eller den unge og systemet. Barnet eller den unge bliver ansvarliggjort gennem de forventninger og positioner, der skabes i mødet med myndighedssystemet. Denne dobbelthed træder også frem i rådgivernes udsagn. Informant 3, Frederik, understreger eksplicit at: "*det aldrig skal være barnets eller den unges ansvar at få det bedre. Det vil altid være os som voksne, der har det ansvar"* (Informant 3, linje 233-236). Frederiks udsagn er interessant, fordi det viser, at de professionelle selv er opmærksomme på grænsen mellem inddragelse og

ansvarsoverdragelse. Barnet og den unge skal have mulighed for deltagelse og indflydelse, men må ikke stå med ansvaret for at løse situationen.

Netop denne balance bliver vigtig i relation til professionelt skøn. Håndbogen til Barnets Lov understreger flere steder, at barnets perspektiv skal inddrages og tillægges betydning, men specificerer ikke præcist, hvordan dette skal ske i praksis (Social- og Boligstyrelsen, 2023). Det betyder, at rådgiverne løbende må vurdere, hvordan barnet eller den unge kan deltage, hvor meget ansvar barnet eller den unge kan bære, og hvornår deltagelse risikerer at blive til ansvarliggørelse. Lipskys perspektiv på skøn bliver her relevant som forståelsesramme (Lipsky, 2010). Hos Lipsky handler skøn om, hvordan frontlinjemedarbejdere omsætter generelle regler til konkrete vurderinger i praksis. I relation til børneinddragelse bliver skønnet imidlertid også det sted, hvor grænsen mellem barnets deltagelse og systemets ansvar trækkes. Rådgiverne skal ikke alene vurdere, hvordan barnet eller den unge skal høres, men også hvordan deltagelsen kan tilrettelægges uden at barnet eller den unge kommer til at stå med et ansvar, de ikke har forudsætninger for at bære.

Dette bliver tydeligt hos informant 1, Mette, der problematiserer, hvor meget ansvar et barn kan bære. Mette spørger: *"Hvordan skal et barn på syv år tage en beslutning omkring, hvad der er godt for dem?"* (Informant 1, linje 184-185). Mettes udsagn er interessant, fordi det tydeliggør, at inddragelse ikke nødvendigvis forstås som det samme som selvbestemmelse. Barnet og den unge kan have vigtige perspektiver og erfaringer, men det betyder ikke nødvendigvis, at barnet og den unge skal have ansvar for den endelige beslutning. Det essentielle i Mettes udsagn er derfor ikke kun, at hun problematiserer ansvar, men hvordan hun gør det. Når hun spørger, hvordan et barn på syv år skal kunne tage sådanne beslutninger, konstrueres barnet samtidig som et subjekt med perspektiver og erfaringer, men også som et barn med andre forudsætninger end voksne for at overskue konsekvenser, langsigtede hensyn og komplekse problemstillinger. Ansvar bliver dermed ikke forstået som noget universelt, der blot kan gives mere eller mindre af, men som noget relationelt og situationsbestemt. Mette skelner dermed mellem at tage barnets perspektiv alvorligt og at placere beslutningsansvaret hos barnet. Barnets perspektiv kan være essentielt for at forstå barnets trivsel, oplevelser og ønsker, men det betyder ikke nødvendigvis, at barnet skal bære ansvaret for beslutningen. Der opstår dermed en spænding i Barnets Lovs forståelse af inddragelse, hvor barnet og den unge både skal have indflydelse og opleve sig taget alvorligt, mens de voksne samtidig skal fastholde ansvaret for at vurdere, handle og beskytte.

Denne pointe kan yderligere nuanceres med Warming og Schwartz, der understreger, at børn ikke kan forstås som enten kompetente eller sårbare, men må forstås i relation til deres konkrete livssituationer (Schwartz & Warming, 2023). Konrads handlinger kan dermed ikke entydigt forstås som udtryk for enten styrke eller belastning, men som begge dele samtidig. Han handler aktivt og forsøger at skabe sammenhæng i sit forløb, men hans handlinger opstår samtidig i relation til et system, der opleves omskifteligt og svært at navigere i. Ansvar bliver dermed ikke kun et spørgsmål om deltagelse, men også om hvilke konsekvenser barnet eller den unge må håndtere i praksis. Systemet træffer beslutningerne, men barnet eller den unge må ofte leve med konsekvenserne og forsøge at skabe sammenhæng i hverdagen. Der opstår dermed en forskel mellem beslutningsansvar og konsekvensansvar. De voksne og myndigheden har ansvaret for beslutningerne, men barnet eller den unge kan samtidig komme til at bære ansvaret for at forstå dem, reagere på dem og få dem til at fungere i praksis. Dilemmaet består derfor ikke i, at barnet eller den unge enten skal have eller ikke have ansvar. Dilemmaet handler snarere om, hvordan ansvar produceres, fordeles og håndteres i mødet mellem barnet eller den unge og systemet. Når deltagelse giver mulighed for indflydelse, refleksion og handlekraft, kan ansvar fungere som en ressource. Men når barnet eller den unge i praksis må skabe sammenhæng i et ustabilt system eller håndtere konsekvenserne af beslutninger uden reel kontrol over dem, kan ansvar samtidig få karakter af en belastning.

Når inddragelse også handler om tempo, opfølgning og forståelighed

De foregående dilemmaer viste, hvordan børn og unge kan opleve spændinger mellem deres egne perspektiver og den måde, systemet forstår, håndterer og organiserer deres sag på. I de unges fortællinger bliver det samtidig tydeligt, at inddragelse ikke alene handler om at blive hørt eller få mulighed for deltagelse. Flere af de unge beskriver også oplevelser af ventetid, manglende opfølgning, uklare processer og skiftende kontakt med systemet. Dermed bliver tid ikke blot en praktisk ramme omkring inddragelse, men en del af den måde inddragelse opleves på.

Monrad og Danneris beskriver dette som en spænding mellem borgertid og systemtid, hvor borgerens tid er knyttet til hverdagsliv, behov og oplevelsen af hvornår noget haster, mens systemets tid er organiseret omkring sagsgange, frister, dokumentation og prioriteringer (Monrad & Danneris, 2021). I relation til børn og unge bliver spørgsmålet derfor ikke alene, om barnet eller den unge bliver inddraget, men også hvornår, hvor ofte og på hvilken måde

kontakten finder sted, samt om barnet eller den unge kan forstå, hvad der sker i sagen undervejs.

Denne tidslige dimension bliver særlig relevant i relation til Barnets Lov, hvor Håndbogen flere steder understreger betydningen af *"løbende inddragelse"* (Social- og Boligstyrelsen, 2023, s. 22). Inddragelse konstrueres dermed ikke alene som noget, der skal finde sted ved bestemte lovpligtige nedslag, men som en mere kontinuerlig proces gennem sagens forløb. Barnets eller den unges perspektiv skal ikke kun indhentes ved afgørelser eller opfølgninger, men også undervejs i sagen. Dette bliver tydeligt hos informant 2, Sara, der beskriver paragraf 5 som "løbende inddragelse" der ikke alene er knyttet til opfølgning eller børnefaglig undersøgelse, men til *"løbende inddragelse i sagen"* (Informant 2, linje 67-69; Barnets Lov § 5, 2023). Det interessante i Saras udsagn er, at inddragelse dermed ikke længere bliver et afgrænset tidspunkt, men en vedvarende relationel forpligtelse. Samtidig peger Sara også på, hvor vanskelig denne ambition kan være at realisere i praksis. Sara fortæller, at hun: *"synes, at det giver god mening, at der er mulighed for løbende inddragelse, men nogle gange kæmper man med bare at nå de lovpligtige inddragelser"* (Informant 2, linje 13-15). Dermed bliver dilemmaet ikke blot et spørgsmål om intention versus praksis, men et spørgsmål om hvordan inddragelse formes af systemets tidslige organisering. Inddragelse bliver dermed ikke alene et spørgsmål om relationer eller samtaler, men også om tid og prioritering. Når inddragelse forstås som noget løbende, betyder det samtidig, at rådgiverne ikke alene skal vurdere hvad barnet eller den unge skal inddrages i, men også hvornår kontakten skal finde sted, hvornår barnet eller den unge har brug for information, og hvornår der skal følges op.

Denne prioritering beskrives meget konkret af informant 1, Mette. Mette siger: "*at det ville jo være super rart hvis man kunne tale med børnene uden en konkret anledning, men at det i en travl hverdag ikke bliver det der er prioritet, selvom man gerne vil"* (Informant 1, linje 136-138). Hun beskriver samtidig, hvordan man kan tænke, at *"der kommer en frist, vi har opfølgning om en måned, så det bliver inden det der"* (Informant 1, linje 134-136). Mettes udsagn viser, hvordan systemets tidslogikker kan komme til at strukturere inddragelsen. Barnet eller den unge kontaktes ikke nødvendigvis, når der opstår et behov set fra barnets eller den unges livssituation, men når systemets frister, opfølgninger eller organisatoriske rytmer kalder på det. Det betyder ikke nødvendigvis, at rådgiverne ikke ønsker mere kontakt med børnene og de unge. Tværtimod viser Mettes formulering netop, at hun ser værdien i

relationel og løbende kontakt. Problemet er snarere, at denne kontakt må prioriteres inden for en systemtid præget af frister, dokumentation og arbejdspres.

Hvor Mette beskriver begrænsningerne i systemets tid, beskriver informant 3, Frederik, samtidig et forsøg på at skabe mere sammenhæng mellem systemets tid og den unges tid. Frederik fortæller, at han forsøger at lave konkrete aftaler med de unge om: *"hvornår vil det passe bedst, jeg kontakter jer, hvornår skal jeg følge op, og hvordan vil du have, at jeg skal opfølge med dig?"* (Informant 3, linje 52-56). Det interessante ved Frederiks praksis er, at opfølgning her ikke alene forstås som noget systemet styrer, men som noget der forsøges tilpasset den unges hverdag og behov. Den unge inviteres dermed ikke kun til at deltage i samtalen, men også til at få indflydelse på den videre kontakt og opfølgning. Inddragelse bliver dermed ikke kun noget, der sker i samtalen, men også noget der organiseres i tiden efter samtalen.

De unges fortællinger viser samtidig, hvorfor denne tidslige dimension bliver så afgørende. Informant 4, Anna, beskriver blandt andet, hvordan hun oplevede at få håb i mødet med kommunen, men at håbet,*"dør ret hurtigt igen"* (Informant 4, linje 48-49). Anna fortæller, at hun som 16-årig fik lovet, at kommunen ville finde et sted til hende at bo, men*"at det skete ikke, og jeg flyttede først hjemmefra som 19-årig, fordi jeg selv havde sparet sammen"* (Informant 4, linje 52-53). Annas fortælling viser, at tid ikke blot handler om sagsbehandlingens længde, men om hvordan ventetid kan få betydning for barnets eller den unges oplevelse af inddragelse. Når barnet eller den unge oplever at blive lyttet til og får skabt håb om forandring, men ikke oplever opfølgning eller handling, kan inddragelsen miste betydning over tid. Der opstår dermed et brud mellem samtalen og den efterfølgende handling. Det interessante i Annas fortælling er samtidig, at hun ikke blot beskriver ventetid, men også manglende forståelighed. Anna fortæller: " *at hun får forklaret lidt, men ikke i detaljer",* og at hun tit har tænkt: *"gad vide hvordan de har endt med det her"* (Informant 4, linje 257-261). Her bliver det tydeligt, at dilemmaet ikke alene handler om tempo, men også om muligheden for at kunne følge sagen og forstå dens udvikling. En ung kan godt have sagt noget vigtigt i en samtale, men hvis der ikke kommer forklaringer, svar eller opfølgning, kan inddragelsen over tid opleves som utydelig eller virkningsløs. Med et socialkonstruktivistisk perspektiv bliver det dermed tydeligt, at inddragelse ikke kun konstrueres i selve samtalen, men også i tiden efter samtalen, i opfølgningen, ventetiden, forklaringerne og relationen mellem det sagte og det, der efterfølgende sker.

Informant 5, Konrad peger på en beslægtet problematik, når han beskriver: *"at han har oplevet sagsbehandlere, man ikke rigtig hører noget fra, før man selv skriver",* og at kontaktformen varierer meget mellem rådgivere (Informant 5, linje 127-129). Her bliver systemtid ikke blot langsom, men også uforudsigelig. Den unge ved ikke nødvendigvis, hvornår systemet tager kontakt, eller om kontakten afhænger af, at den unge selv aktiverer systemet. Inddragelse bliver dermed også personafhængig. Opfølgning fremstår ikke som en stabil struktur, men som noget der varierer mellem rådgivere og situationer. Dette bliver særligt interessant i relation til Barnets Lovs rettighedsorienterede ambitioner. Konrad fortæller blandt andet, at han ikke oplevede nogen reel forskel efter Barnets Lov trådte i kraft, og at ingen havde fortalt ham om hans rettigheder (Informant 5). Det peger på, at rettigheder ikke nødvendigvis bliver meningsfulde alene, fordi de eksisterer juridisk. Hvis barnet eller den unge ikke oplever dem i den konkrete kontakt med systemet over tid, bliver rettighederne ikke nødvendigvis en del af barnets eller den unges egen forståelse af sagen.

Denne spænding beskrives også af informant 2, Sara, der fortæller, at Barnets Lov stiller større krav til rådgiverne, fordi der skal være *"mere tid til at sidde med børnene og forklare dem deres rettigheder og hvorfor de skal inddrages"* (Informant 2, linje 241-242). Sara peger samtidig på, at intentionerne er gode, men at det er vanskeligt *"når rammerne fortsætter med at være, som de er"* (Informant 2, linje 248-249). Tid bliver dermed ikke blot et spørgsmål om effektivitet, men også om mulighed for forståelse og relation. Hvis der ikke er tid til forklaring, opfølgning og kontinuerlig kontakt, risikerer inddragelse at blive mere formel end meningsfuld. Denne tidslige spænding bliver yderligere tydelig hos Frederik, der beskriver dokumentationsarbejdet omkring samtalerne. Frederik fortæller, at en samtale på 45 minutter eller en time med en ung kan medføre omkring to timers dokumentationsarbejde (Informant 3). Barnets eller den unges perspektiv skal dermed ikke alene høres, men også dokumenteres, oversættes og gøres anvendeligt i systemet. Med Lipsky kan dette forstås som et frontlinjedilemma, hvor rådgiverne må prioritere mellem relationel kontakt, dokumentation, frister og akutte opgaver (Lipsky, 2010). Tid bliver dermed også et prioriteringsskøn. Frederik fortæller eksempelvis: *"at man i højere grad må prioritere samtaler med de unge, eksempelvis ved alvorlige underretninger eller, hvis der skal ske noget vigtigt, som at den unge snart fylder 18 år"* (Informant 3, linje 308-313). Det betyder, at barnets eller den unges adgang til kontakt og inddragelse ikke alene afhænger af retten til at blive hørt, men også af hvordan rådgiveren vurderer sagens alvor, aktualitet og tidslige prioritet.

Med Warming og Schwartz bliver det samtidig tydeligt, at barnets eller den unges oplevelse af tid må forstås i relation til deres konkrete livssituationer (Schwartz & Warming, 2023). For et barn eller en ung, der venter på bolig, støtte eller afklaring, er tid ikke blot en administrativ periode. Tiden er en del af barnets eller den unges hverdag og livsbetingelser. Annas treårige ventetid på at flytte hjemmefra kan dermed ikke alene forstås som en forsinkelse i systemet, men som en periode, hvor hun fortsat levede i den situation, hun ønskede at komme væk fra. Dilemmaet mellem borgertid og systemtid handler derfor ikke blot om langsomhed, men om hvordan forskellige tidsforståelser mødes i praksis. Inddragelse kræver tid, fordi barnet eller den unge skal informeres, relationen skal opbygges, og systemets handlinger skal gøres forståelige. Samtidig kan inddragelse også svækkes af tid, når barnet eller den unge venter længe, mangler opfølgning eller ikke kan forstå, hvad der sker undervejs i sagen.

Delkonklusion

Analysedel 2 peger på, at børneinddragelse ikke kan forstås som et spørgsmål om, hvorvidt barnet eller den unge enten bliver hørt eller ikke hørt. De unges fortællinger viser snarere, at deres perspektiver løbende fortolkes, oversættes og omsættes gennem institutionelle logikker, professionelle vurderinger og organisatoriske rammer. Barnets og den unges perspektiver får dermed ikke automatisk betydning i sig selv, men bliver gjort forståelige og handlingsrelevante i myndighedspraksis.

På tværs af dilemmaerne bliver det samtidig tydeligt, at inddragelse ikke alene handler om deltagelse, men også om de betingelser deltagelsen foregår under. De unge beskriver situationer, hvor de formelt inviteres til deltagelse, men samtidig oplever manglende indflydelse, uklare begrundelser, manglende opfølgning eller et ansvar for selv at skabe sammenhæng i deres forløb. Dermed bliver inddragelse også et spørgsmål om, hvorvidt barnet eller den unge kan forstå systemets handlinger og opleve sammenhæng mellem det sagte og det, der efterfølgende sker. Analysen viser samtidig, at rådgiverne arbejder i et spændingsfelt mellem relationel inddragelse, myndighedsansvar, dokumentationskrav og organisatoriske rammer. Professionelt skøn bliver derfor centralt, fordi det er gennem skønnet, at barnets og den unges perspektiver vurderes, oversættes og gives betydning i praksis. Samlet peger analysen dermed på, at børneinddragelse ikke fremstår som en entydig praksis, men som noget der kontinuerligt forhandles i mødet mellem børn og unge, professionelle vurderinger og institutionelle logikker.

Sammenfatning af analyse 1 og 2

Sammenfattende peger analysens to nedslag på, at børneinddragelse ikke kan forstås som et entydigt eller neutralt fænomen, men som noget der konstrueres gennem bestemte forståelser af børn og unge, professionel praksis og institutionelle rammer (Jensen & Sørensen, 2023). Det er ikke spørgsmål om hvorvidt barnet eller den unge enten bliver inddraget eller ikke bliver inddraget. Analysen viser derimod, at inddragelse produceres i et komplekst spændingsfelt mellem rettighedsidealer, professionelt skøn, institutionelle rammer og børn og unges egne erfaringer med myndighedssystemet. På tværs af analysen bliver det tydeligt, at Barnets Lov og Håndbogen skriver et stærkt deltagelses- og rettighedsperspektiv frem, hvor barnet og den unge forstås som legitime perspektivbærere med ret til at blive hørt og få betydning i egen sag (Jacobsen, Engen & Mølholt, 2025). Samtidig viser analysen, at denne forståelse ikke ophæver de asymmetrier og institutionelle strukturer, som myndighedsarbejdet fortsat er organiseret omkring. Barnet og den unge gives stemme og deltagelsesmuligheder, men inden for en fortsat voksen- og professionel defineret rammer (Bengtsson og Henze-Pedersen, 2022)

I analysenedslag 1 blev det gennem landskabsmetaforens fire komponenter tydeligt, hvordan inddragelse konstrueres gennem bestemte professionelle og institutionelle forståelser af barnet og den unge. Barnet og den unge fremstilles som nogen med perspektiver, ønsker og erfaringer, der skal tillægges betydning, men samtidig også som nogen hvis perspektiver må oversættes, struktureres og vurderes gennem professionelle kategorier og praksisformer (Jensen, Engen & Mølholt, 2025). Analysen viste dermed, at barnet og den unge ikke blot træder frem med et neutralt eller umiddelbart perspektiv, men bliver gjort synlige gennem bestemte måder at spørge, forstå og organisere deltagelse på. Det bliver særligt tydeligt i rådgivernes beskrivelser af samtaler, metoder og redskaber, hvor barnets og den unges perspektiv både søges frembragt og samtidig formes gennem de institutionelle rammer, det indgår i. Barnets og den unges deltagelse bliver dermed ikke løsrevet fra systemet, men opstår i samspillet mellem barnets og den unges og de professionelle forståelser, som gør disse erfaringer håndterbare og beslutningsrelevante i praksis (Jensen, Engen & Mølholt, 2025). Samtidig synliggjorde analysenedslag 1, at der eksisterer et vedvarende spændingsfelt mellem reel og symbolsk inddragelse. Selvom barnet og den unge formelt positioneres som deltagere og rettighedsbærere viser analysen, at dette ikke nødvendigvis er det samme som at deres perspektiver får reel betydning for sagens udvikling eller beslutningerne i sagen.

barnets og den unges stemme kan godt gives plads institutionelt, uden at barnet eller den unge nødvendigvis oplever faktisk indflydelse (Jensen & Sørensen, 2023). Dermed bliver det interessante ikke alene om barnet og den unge bliver hørt, men hvordan barnets og den unges udsagn forstås, vægtes og omsættes i den videre sagsbehandling (Jensen, Engen & Mølholt, 2025).

Denne pointe foldes yderligere ud i analysenedslag 2, hvor fokus flyttes fra konstruktioner af inddragelse til de dilemmaer, der kan opstå, når disse forståelser møder børn og unges konkrete erfaringer med myndighedssystemet (Monrad & Danneris, 2021). De unge informanters fortællinger viser, at spændingerne ikke nødvendigvis opstår, fordi børn og unge aldrig bliver spurgt eller inviteret til samtale, men fordi forbindelsen mellem deres perspektiver og systemets handlinger ofte fremstår uklar eller vanskelig at genkende. De unge beskriver oplevelser af at blive hørt uden samtidig at opleve, at deres perspektiver ændrer noget væsentligt i sagen. dermed bliver inddragelse ikke alene et spørgsmål om adgang til deltagelse, men også om hvorvidt barnet eller den unge kan genkende sin egen mening, erfaring og intention i de beslutninger og handlinger, der efterfølgende foretages (Monrad & Danneris, 2021). På tværs af dilemmaerne bliver det samtidig tydeligt, at barnets og den unges perspektiver løbende må oversættes til institutionelt meningsfulde problemforståelser. De unges udsagn peger på, at der kan opstå spændinger, når det der opleves som vigtigt eller meningsfuldt for barnet eller den unge, ikke nødvendigvis passer ind i systemets eksisterende kategorier, handlemuligheder eller faglige logikker. Analysen peger dermed på, at barnets og den unges perspektiv ikke automatisk får betydning i kraft af at blive udtrykt, men først bliver handlingsrelevant, når det kan forbindes med institutionelle vurderinger og professionelle forståelser (Monrad & Danneris, 2021). Det professionelle skøn bliver derfor særligt vigtigt, fordi rådgiverne løbende må vurdere, hvordan barnets og den unges perspektiv skal forstås, hvor stor vægt det skal tillægges, og hvordan det kan omsættes til handling inden for de rammer, systemet tilbyder (Lipsky, 2010).

Analysen viser samtidig, at inddragelse også er tæt knyttet til spørgsmål om ansvar, tid og relationer. De unge informanters fortællinger peger på, at deltagelse både kan skabe oplevelser af handlekraft og samtidig placere et ansvar hos barnet eller den unge for at skabe sammenhæng, forstå systemets handlinger eller holde fast i kontakten til systemet. De unge beskriver situationer, hvor de selv må tage initiativ til kontakt eller forsøge at skabe mening i beslutninger, de ikke oplever at være tilstrækkeligt inddraget i (Monrad & Danneris, 2021).

Samtidig viser rådgivernes udsagn, at de professionelle selv er opmærksomme på balancen mellem at inddrage barnet og den unge og undgå at placere et uhensigtsmæssigt ansvar hos barnet eller den unge. Professionelt skøn bliver dermed også afgørende i forhold til at vurdere, hvor grænsen mellem deltagelse og ansvar trækkes i praksis (Lipsky, 2010). Warming og Schwartz bidrager med et vigtigt perspektiv i analysen, ved at synliggøre, hvordan barnet og den unge både kan positioneres som kompetent deltager og som sårbar person med behov for beskyttelse (Schwartz & Hanne, 2023). Analysen viser netop, at disse positioner ikke er gensidigt udelukkende, men eksisterer samtidig i praksis. Barnet og den unge forventes at bidrage med perspektiver og deltage aktivt i egen sag, men samtidig fastholdes ansvaret hos de voksne og systemet. Dette producerer dilemmaer omkring ansvar, deltagelse og forventninger til barnet og den unge. På den ene side kan inddragelse skabe mulighed for handlekraft og oplevelse af betydning. På den anden side kan inddragelse også indebære risiko for ansvarliggørelse, hvis barnet eller den unge forventes at forstå, navigere i eller bære konsekvenserne af komplekse systemprocesser (Schwartz & Hanne, 2023).

På tværs af begge analysenedslag bliver det derfor tydeligt, at børneinddragelse i Barnets Lov ikke kan reduceres til et spørgsmål om, hvorvidt barnet eller den bliver hørt og at inddragelse ikke alene handler om rettigheder eller metoder, men om de betingelser hvorunder børn og unge får mulighed for at deltage, blive forstået og få betydning i egen sag. Analysen peger på, at inddragelse hele tiden formes i mødet mellem børn og unges egne erfaringer, professionelle vurderinger, organisatoriske krav og institutionelle forståelser af, hvad der er muligt, relevant og ansvarligt i myndighedsarbejdet. Dermed fremstår inddragelse ikke som en fast størrelse, men som en praksis, der løbende må forhandles, oversættes, vurderes og balanceres i konkrete situationer.

Diskussion

Inddragelse fremstår i stigende grad som et væsentligt ideal i socialt arbejde på børne- og ungeområdet, hvor børn og unge både juridisk, politisk og professionelt skrives frem som aktive deltagere i egen sag. Samtidig peger specialets analyse på, at inddragelse ikke kan forstås som et entydigt eller afgrænset fænomen, men må forstås i relation til de institutionelle, relationelle og organisatoriske sammenhænge, som børn, unge og børne- og ungerådgivere indgår i. på baggrund af analysen bliver det derfor relevant at diskutere både

specialets analytiske bidrag, de teoretiske og metodiske valg samt hvilke muligheder og begrænsninger disse valg har haft for den viden, specialet producerer.

Et interessant spørgsmål i forlængelse af analysen er, om specialet er kommet i mål med ambitionen om at undersøge, hvordan børneinddragelse konstrueres og forstås i myndighedsarbejdet på børne- og ungeområdet. Analysen peger på, at inddragelse ikke alene kan forstås som et spørgsmål om, hvorvidt barnet eller den unge bliver hørt, men også om hvordan barnets og den unges perspektiv oversættes, fortolkes og gøres anvendeligt i myndighedspraksis. Særligt analysenedslag 1 synliggør, hvordan Håndbogen til Barnets Lov og rådgiverne konstruerer barnet og den unge som rettighedsbærere og deltagere, samtidig med at barnets og den unges perspektiv hele tiden indgår i professionelle og institutionelle fortolkningsprocesser. Analysenedslag 2 viser herefter, hvordan disse forståelser kan få betydning for børn og unges konkrete møder med systemet, hvor deltagelse ikke nødvendigvis opleves om reel inddragelse, selvom barnet og den unge formelt bliver hørt. Specialet bidrager dermed med en forståelse af inddragelse som noget, der produceres i spændingsfeltet mellem rettighedsidealer, professionelt skøn og børn og unges egne erfaringer med systemet. Samtidig kan det diskuteres, om specialets fokus på konstruktioner og forståelser af inddragelse betyder, at andre dimensioner af praksis træder mere i baggrunden. Specialet undersøger primært, hvordan inddragelse gives betydning, men ikke nødvendigvis hvilke langsigtede konsekvenser bestemte former for inddragelse kan få for børn og unges livsforløb. Analysen retter dermed opmærksomheden mod processer, forståelser og spændinger frem for effekter eller outcome. Dette betyder også, at specialets bidrag primært bliver analytisk og fortolkende frem for evaluerende. Det kan derfor diskuteres, om et mere praksisnært eller longitudinelt design kunne have bidraget med andre indsigter i, hvordan inddragelse konkret udvikler sig over tid i mødet mellem børn, unge og myndigheder.

Specialets teoretiske valg har haft stor betydning for, hvordan inddragelse analyseres og forstås. Landskabsmetaforen har muliggjort en analyse af, hvordan børn og unge konstrueres forskelligt afhængigt af, hvem der ser, hvad der ses med, og hvilken position der ses fra. Perspektiver har været særligt relevant i analysenedslag 1, fordi det har gjort det muligt at undersøge, hvordan bestemte forståelser af barnet og den unge produceres gennem Håndbogen og rådgivernes praksisbeskrivelser. Samtidig har perspektivet understøttet specialets socialkonstruktivistiske udgangspunkt ved at synliggøre, at inddragelse ikke kan

forstås som en neutral eller objektiv størrelse, men altid formes gennem bestemte professionelle, institutionelle og politiske forståelser.

Monrad og Danneris' perspektiv på borgerinddragelse og deres dilemmamodel har samtidig udgjort en relevant forståelsesramme i analysenedslag 2. Dilemmamodellen har gjort det muligt at analyse potentielle spændinger mellem børn og unges oplevelser, professionelle vurderinger og institutionelle logikker uden på forhånd at placere en forståelse som mere rigtig end den anden. Dette har været væsentligt i specialet, fordi fokus netop har været at undersøge, hvordan forskellige forståelser af inddragelse eksisterer side om side og kan skabe dilemmaer i praksis. Samtidig har analysen vist, at dilemmaerne ikke alene opstår abstrakt mellem system og borger, men bliver konkrete i børn og unges møder med myndighedssystemet. Særligt de unge informanters fortællinger har været bærende i analysenedslag 2 og har synliggjort, hvordan børn og unge kan opleve spændinger mellem det, de selv oplever som vigtigt og meningsfuldt, og det systemet gør relevant og handlebart. Det kan dog diskuteres, om Monrad og Danneris' perspektiv i højere grad synliggør magtforhold end egentlige spændinger. Selvom perspektiver åbner for at analysere konflikter mellem forskellige forståelser, retter det i mindre grad fokus mod, hvordan bestemte perspektiver opnår større legitimitet og definitionsmagt end andre. Her kunne mere magtkritiske perspektiver potentielt have bidraget med andre analytiske indsigter. Eksempelvis kunne Foucaults perspektiver på styring og Governmentality have været relevante i forhold til at analysere, hvordan Barnets Lov og inddragelsesdiskurser producerer bestemte forestillinger om det deltagende, ansvarlige og refleksive barn og ung (Nielsen & Andersen, 2016). Et sådant perspektiv kunne særligt have nuanceret den del af analysenedslag 2, der fokuserer på ansvar, hvor der vises, at børn og unge både positioneres som deltagere og samtidig kan komme til at bære et ansvar for at skabe sammenhæng i deres eget sagsforløb. Samtidig ville et stærkere magtkritisk perspektiv muligvis have flyttet fokus væk fra de relationelle og erfaringsbaserede dimensioner, som specialet netop har ønsket at fastholde.

På samme måde kan det diskuteres, om andre deltagelsesteoretiske perspektiver kunne have været relevante. Hart eller Lundys deltagelsesmodeller kunne eksempelvis have muliggjort en mere normativ analyse af, hvornår inddragelse kan forstås som reel deltagelse, og hvornår den primært bliver symbolsk eller procedurepræget (Lundy, 2007). Samtidig ville sådanne modeller potentielt have medført en mere kategoriserende analyse, hvor fokus i højere grad

blev rettet mod graden af deltagelse frem for mod de sociale og institutionelle processer, hvorigennem inddragelse produceres og gives betydning. Dette kunne have været mindre foreneligt med specialets socialkonstruktivistiske tilgang, hvor ambitionen netop ikke har været at måle graden af "god" eller "dårlig" inddragelse, men at undersøge hvordan inddragelse forstås forskelligt afhængig af position og kontekst.

Anvendelse af Lipskys perspektiv på skøn kan ligeledes diskuteres. Lipskys teori har været relevant i forhold til at belyse, hvordan børne- og ungerådgivere må fortolke og omsætte krav om inddragelse i konkrete praksissituationer præget af organisatoriske krav, dokumentation og komplekse sager. Analysen viser netop, at rådgiverne løbende må foretage vurderinger af, hvordan børn og unge kan inddrages, hvor meget ansvar barnet og den unge kan bære og hvordan barnets og den unges perspektiv omsættes inden for de handlemuligheder systemet tilbyder. Samtidig er Lipskys teori udviklet i en anden historisk kontekst, hvor fokus på børn og unges rettigheder og deltagelse ikke havde samme væsentlige placering som i dag. Det kan derfor diskuteres, om teorien i tilstrækkelig grad indfanger nyere deltagelses- og rettighedsorienterede forståelser af socialt arbejde. omvendt peger denne spænding også på en vigtig pointe i specialet, nemlig at nyere idealer om deltagelse og rettigheder implementeres i et system, hvor ældre styrings- og myndighedslogikker fortsat er til stede. Dette bliver særligt tydeligt i relation til specialets historiske og styringsmæssige kontekstualisering. Analysen peger på, at Barnets Lov kan forstås som en del af en bred bevægelse mod mere deltagelses- og rettighedsorienterede styringsformer inspireret af New Public Governance, hvor samarbejde, relationer og borgerinddragelse tillægges større betydning. Samtidig viser analysen også, at tidligere styringslogikker fortsat er til stede som implicitte lag i myndighedsarbejdet. Dokumentation, standardisering, lovpligtige procedure og organisatoriske krav præger fortsat praksis og påvirker de betingelser, som inddragelse udfolder sig indenfor. Det kan derfor diskuteres, om Barnets Lov reelt repræsenterer et paradigmeskifte, eller om loven snarere lægger nye deltagelses- og rettighedsidealer oven på allerede eksisterende styringsformer. Analysen peger netop på, at rådgiverne befinder sig i et spændingsfelt, hvor relationel og meningsfuld inddragelse hele tiden må balanceres med systemets administrative og organisatoriske krav.

Specialets metodiske valg kan ligeledes diskuteres i relation til den viden, der produceres. Kombinationen af interview og Håndbogen til Barnets Lov har gjort det muligt at undersøge inddragelse på tværs af politiske, professionelle og erfaringsbaserede perspektiver. Dette har

understøttet specialets ambition om at analysere inddragelse som noget, der produceres i samspillet mellem forskellige niveauer og aktører. Samtidig producerer interviewene ikke adgang til en objektiv sandhed om inddragelse, men til informanternes egne fortolkninger, erfaringer og meningsdannelser. Dette harmonerer med specialets socialkonstruktivistiske ståsted, men betyder samtidig, at analysen ikke kan sige noget entydigt om, hvordan inddragelse "faktisk" foregår i alle praksissituationer. Det kan derfor diskuteres, om observationer af møder mellem børn, unge og rådgivere kunne have bidraget med andre indsigter i de konkrete interaktioner og dynamikker, som udspiller sig i praksis. Observationer kunne eksempelvis have synliggjort kropslige, relationelle og kommunikative dimensioner af inddragelse, som interviewene ikke nødvendigvis giver adgang til. Omvendt ville observationer også have rejst andre etiske og metodiske problemstillinger, særligt fordi specialets målgruppe består af børn og unge i udsatte positioner.

Derudover kan det diskuteres, hvilken betydning det empiriske omfang har haft for analysen. Specialet bygger på interview med tre rådgivere og to unge, hvilket giver mulighed for dybdegående analyser af de enkelte fortællinger, men samtidig begrænser variationen i empirien. Andre børn og unge kunne potentielt have haft andre erfaringer med inddragelse, ligesom andre rådgivere kunne have arbejdet anderledes med inddragelse, deltagelse og relationer. Dette gælder eksempelvis yngre børn, børn med handicap eller børn og unge med mere kortvarig kontakt til systemet. Samtidig har det ikke været specialets ambition at producere generaliserbar viden, men snarere at undersøge hvordan forskellige forståelser af inddragelse kommer til udtryk i konkrete fortællinger og praksissammenhænge.

Konklusion

Dette speciale har undersøgt, hvordan børneinddragelse konstrueres og forstås i myndighedsarbejdet på børne- og ungeområdet med særligt fokus på Håndbogen til Barnets Lov, børne- og ungerådgiveres praksis samt børn og unges egne erfaringer med myndighedssystemet. Med afsæt i et socialkonstruktivistisk perspektiv har specialet ikke haft til formål at fastslå hvad børneinddragelse objektivt er, men derimod at undersøge, hvordan forskellige forståelser af inddragelse produceres, fortolkes og gives betydning på tværs af politiske, professionelle og erfaringsbaserede perspektiver.

Analysenedslag 1 viste, at Håndbogen til Barnets Lov og børne- og ungerådgivere konstruerer barnet og den unge som aktive deltagere, rettighedsbærer og perspektivbærere med ret til at blive hørt og få betydning i egen sag. Barnets perspektiv fremstilles som essentielt i sagsbehandlingen, og inddragelse skrives frem som et grundlæggende princip i arbejdet med børn og unge- samtidig viste analysen, at barnets og den unges perspektiv ikke fremstår som noget neutralt eller umiddelbart tilgængeligt, men som noget der løbende oversættes, fortolkes og struktureres gennem professionelle kategorier, metoder og institutionelle forståelser. Barnets og den unges deltagelse bliver dermed tæt knyttet til de professionelle og organisatoriske rammer, som myndighedsarbejdet udfolder sig indenfor. Analysen viste samtidig, at der eksisterer et spændingsfelt mellem formel og reel inddragelse. Selvom barnet og den unge formelt positioneres som deltagere og rettighedsbærere, betyder dette ikke nødvendigvis, at deres perspektiver får reel betydning for beslutninger og handlinger i sagen. inddragelse handler derfor ikke alene om, hvorvidt barnet og den unge bliver spurgt, men også om hvordan deres udsagn forstås, vægtes og omsættes i praksis.

I analysenedslag 2 blev fokus rettet mod potentielle dilemmaer, der kan opstå i mødet mellem børn og unges erfaringer, professionelle vurderinger og myndighedssystemets institutionelle rammer. Analysen viste, at børn og unge ikke nødvendigvis oplever et fravær af inddragelse, men snarere spændinger mellem intentionen om deltagelse og den måde deltagelsen opleves og får betydning på i praksis. De unge informanters fortællinger peger på, at de godt kan opleve at blive hørt uden samtidig at kunne genkende deres egne perspektiver i systemets handlinger eller beslutninger. Dermed bliver inddragelse ikke alene et spørgsmål om adgang til deltagelse, men også om hvorvidt barnet eller den unge kan forstå, følge og opleve sammenhæng mellem det, de siger og det systemet efterfølgende gør. På tværs af dilemmaerne blev det tydeligt, at professionelt skøn spiller en væsentlig rolle i arbejdet med inddragelse. Rådgiverne må løbende foretage vurderinger af, hvordan børn og unge kan inddrages, hvilke perspektiver der tillægges betydning, og hvor grænsen mellem deltagelse og ansvar skal trækkes. Analysen viste samtidig, at børn og unge både kan positioneres som aktive deltagere og samtidig risikere at komme til at bære et ansvar for at skabe sammenhæng, forstå systemets handlinger eller håndtere konsekvenserne af beslutninger, de ikke nødvendigvis selv har kontrol over.

Specialet peger desuden på, at inddragelse må forstås i relation til de styringsmæssige og organisatoriske betingelser, som myndighedsarbejdet udfolder sig indenfor. Selvom Barnets

Lov skriver stærke deltagelses- og rettighedsidealer frem, viser analysen, at arbejdet fortsat er præget af dokumentationskrav, standardisering, organisatoriske prioriteringer og tidsmæssige begrænsninger. Børne- og ungerådgiverne befinder sig dermed i et spændingsfelt mellem relationelt arbejde, juridiske forpligtelser og organisatoriske krav, hvilket får betydning for, hvordan inddragelse kan praktiseres i konkrete sagsforløb.

På baggrunde af specialets problemformulering kan det dermed konkluderes, at børneinddragelse i myndighedsarbejdet ikke fremstår som en fast eller entydig praksis eller fænomen, men som noget der løbende forhandles mellem børn og unge, professionelle vurderinger og institutionelle rammer. Specialets metodiske og teoretiske tilgang har gjort det muligt at undersøge disse forskellige forståelser på tværs af Håndbogen, rådgivernes praksis og de unges erfaringer. Kombinationen af interviewmateriale og Håndbogen til Barnets Lov har dermed bidraget til at synliggøre både de idealer, der skrives frem om inddragelse, og de spændinger der kan opstå, når disse idealer møder praksis. Specialet viser, at spørgsmålet om børneinddragelse ikke alene handler om, hvorvidt børn og unge bliver hørt, men om hvilke betingelser deres perspektiver gives mulighed for at få betydning under i mødet med myndighedssystemet. Inddragelse fremstår dermed både som et rettigheds- og deltagelsesideal og som en praksis, der formes af professionelt skøn, organisatoriske vilkår og forskellige forståelser af, hvad der er muligt, relevant og ansvarligt i myndighedsarbejdet på børne- og ungeområdet.

Litteraturliste

Bøger

Bastian, J., & Schrøder, I. (Red.). (2019). *Signs of Safety i dansk kontekst*. Akademisk Forlag.

Boligstyrelsen, S. o. (2023). *Håndbog om barnets lov.* Social- og Boligstyrelsen.

Brinkmann, K. & Tanggaard L. (2020) Kvalitative metoder - en grundbog. (3. udgave). Forfatterne og Hans Reitzels Forlag.

Brinkmann, S. (2015). Etik i en kvalitativ verden. I S. Brinkmann, & L. Tanggaard, *Kvalitative metoder en grundbog* (s. 463-479). Hans Reitzels Forlag.

D. Hansen, A. (2017). Laclau og Mouffes diskursteori. I M. Järvinen, & N. Mik-Meyer, *Kvalitativ analyse syv traditioner* (s. 343-366). Hans Reitzels Forlag.

Ejrnæs, M., & Monrad, M. (2017). Teorier om sociale problemer . I J. Guldager, & M. Skytte, *Socialt arbejde - teorier og perspektiver* (s. 52-87). København : Akademisk Forlag.

Juul, S., & B. Pedersen, K. (2012). Hvorfor Videnskabsteori? . I S. Juul, & K. B. Pedersen, *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori - en indføring* (s. 9-22). København : Hans Reitzels Forlag.

Juul, S & Pedersen, K. (2012). Videnskabteoretiske retninger og projektarbejdet. I S. Juul, & K. B. Pedersen, *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori - En indføring* (1. udgave udg., s. 399-429). København: Hans Reitzels Forlag

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015): Interview - Det kvalitative forskningsinterview som håndværk. (3. udgave). Hans Reitzels Forlag.

Lipsky, M. (2010). Dilemmas of the Individual in Public Services. Preface. I M. Lupsky, *Street-Level Bureaucracy. Dilemmas of the Individual in Public Services.* New York, Russel Sage Foundation

Monrad, M., & Danneris, S. (2021). Borgerinddragelse som fænomen . I D. Casweel, & F. Larsen, *Borgerinddragelse i beskæftigelsespolitikken* (s. 35-44). Djøf Forlag.

Poulsen, B. (2016). Semistrukturerede interviews. I C. Juul Kristensen & M. A. Hussain (Red.), Metoder i samfundsvidenskaberne (s. 75–94). Samfundslitteratur.

S. Jacobsen, B., Engen, M., & K. Mølholt, A. (2025). Hvad er børne- og ungesyn, og hvordan får du øje på dem? I B. S. Jacobsen, M. Engen, & A. K. Mølholt, *Børne- og ungesyn i socialt arbejde* (s. 15-34). København : Hans Reitzels Forlag.

S. Jensen, B., & M. Sørensen, K. (u.d.). Inddragelsesbegrebet. I B. S. Jensen, & K. M. Sørensen, *Børneinddragelse i socialt arbejde* (s. 55-63). Samfunds Litteratur.

Triantafillou, P. (2019). Analyse af dokumenter og dokumentation. | C. J. Kristensen, & M. Hussain (red.), Metoder i samfundsvidenskaberne (2. udgave) (s. 147-160). Samfunds Litteratur.

Trost, J. & Jeremiassen, L. (2010): Interview i praksis. Forfatterne og Hans Reitzels Forlag.

Zacka, B. (2017). Street-Level Discretion. I B. Zacka, *When the State Meets the Street: Public Service and Moral Agency* (s. 33-65). Cambridge: The Belknap Press o Harvard University Press.

Artikler og rapporter

Barnets Lov. (2023). *Lov om barnets lov* (LBK nr. 83 af 25/01/2024). Retsinformation. Retsinformation – Barnets Lov

Bengtsson, T., & Henze-Pedersen, S. (2022). *Børn og unges inddragelse i myndighedssagsbehandling på børne- og ungeområdet - En videnssamling under Videnscenter om børneinddragelse og udsatte børns liv.* VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Socialrådgiverforening, D. (2025). *Socialrådgivernes sagstal på det kommunale børneområde.* København: Dansk Socialrådgiverforening.

(IFSW), I. F., & (IASSW), I. A. (juli 2014). *Global definition of social work.* Hentet fra IFSW: https://www.ifsw.org/what-is-social-work/global-definition-of-social-work/

Hjemmesider

Socialrådgiverforening, D. (30. Maj 2025). *Nødråb: Manglende ressourcer forhindrer os i at indfi Barnets Lov*. Hentet fra Dansk Socialrådgiverforening : Nødråb: Manglende ressourcer forhindrer os i at indfri Barnets Lov - Dansk Socialrådgiverforening

Paulsen, S. (26. Oktober 2025). *Næsten hver fjerne børne- og ungerådgiver forlader sit job i løbet af et år*. Hentet fra Dansk socialrådgiverforening: https://socialraadgiverne.dk/faglig-artikel/naesten-hver-fjerde-boerne-og-ungeraadgiver-forlader-sit-job-i-loebet-af-et-aar

Forskningsartikler

H. Nielsen, M., & A. Andersen, N. (2016). Når styringens ambitioner udfordres af praksis - Om at analysere rummet imellem styringens intentioner og situationel praksis. *Dansk Sociologi*, s. 23.

Henze-Pedersen, S., & Kirkegaard, S. (Maj 2024). Digital communication and child participation in child welfare services: a scoping review of potentials and challenges. *European Journal of Social Work*, s. 14.

Hood, C. (1991). A Public Management For All Seasons? *Royal Institute of Public Administration ISSN*, s. 17.

Lundy, L. (2007). *"Voice" is not enough: Conceptualising Article 12 of the United Nations Convention on the Rights of the Child*. British Educational Research Journal, 33(6), 927–942.

Matrouch, A., Montserrat, C., & Fuentes-Peláez, N. (2025). What do children and young people in the social services understand by participation? Similarities and differences with the vision of professionals . *Elsevier*, s. 10.

Morgan, H. (1. Marts 2022). Conducting a Qualitative Document Analysis. *The Qualitative Report*, s. 16.

Müller, M., Olesen, A., & Rømer, M. (2022). Social work research with marginalized groups - navigating an ethical minefield. *Nordic Social Work Research*, s. 63-75.

M. Sørensen, K., B. Jacobsen, C., & Koustrup, C. (25. juni 2024). Children's Perspective on Social workers' Questioning Practices. *Child & Family Social Work*, s. 10.

McCafferty, P., & M. García, E. (5. Februar 2025). Children's participation in social work research. A secondary data analysis of an umbrella review of children's participation in child welfare. *British Journal of Social Work*, s. 24.

Rømer, M., & Müller, M. (2022). Udsatte stemmer i institutionel forskning - metodisk og etiske refleksioner. *Forskning i pædagogers profession og uddannelse* , s. 0-17.

Schwartz, I., & Hanne, W. (Marts 2023). Børnesyn og inddragelse . *Dansk Pædagogisk Tidsskrift* , s. 18-29.

Skauge, B., & S. Storhaug, A. (13. Februar 2024). How Do Child Welfare Workers Understand and Practice Child Participation. *Child & Family Social Work*, s. 10.

Skivenes, M., & Strandbu, A. (2006). A Child Perspective and Children's Participation. *Children, Youth and Environments* , s. 18.

Svendsen L, I., & Hartoft, H. (juni 2023). Oversigtnotat. Barnets lov. *Arbejdspapirer, København Professionshøjskole*, s. 66.

Bilag

Bilag 1. Interviewguide for børne- og ungerådgiver

Tema	**Problemformulering**	**Spørgsmål**
Rammesætning af interviewet	Hvordan konstrueres og forstås børneinddragelse i myndighedsarbejdet på børne- og ungeområdet?	Samtykkeerklæring. Anonymisering. Interviewet optages. Beskriv rammen og formålet med interviewet. Varighed ca. 45–60 minutter. Kandidatprojekt i Socialt Arbejde. Har du nogle spørgsmål inden vi går i gang?
Tema	**Forskningsspørgsmål**	**Interviewspørgsmål**
Åbningsspørgsmål	Hvordan beskriver rådgivere deres rolle og arbejde på børne- og ungeområdet?	Vil du præsentere dig selv og din rolle i arbejdet med børn og unge? Kan du beskrive dine arbejdsopgaver? Kan du beskrive en typisk arbejdsdag?
Barnets perspektiv	Hvordan arbejder rådgivere med barnets perspektiv i praksis?	Hvordan arbejder du med barnets perspektiv i en sag? Hvordan foregår samtaler med børn og unge typisk? Hvordan forsøger du at skabe et trygt rum for barnet? Kan du give et eksempel på en situation hvor barnets perspektiv fik betydning for en beslutning?
Børneinddragelse	Hvordan forstår rådgivere børneinddragelse i arbejdet med børn og unge?	Hvordan forstår du arbejdet med børneinddragelse i praksis? Hvordan oplever du at børn og unge deltager i beslutninger om deres egen sag? Er der situationer hvor det kan være svært at inddrage barnet? Hvad kan gøre det lettere at inddrage barnet?
Organisatoriske rammer	Hvordan påvirker organisatoriske rammer	Hvordan påvirker organisatoriske rammer jeres arbejde med børn og unge?

	arbejdet med børneinddragelse?	Hvordan påvirker sagstal arbejdet med børneinddragelse? Hvordan påvirker dokumentationskrav eller administrative opgaver jeres arbejde? Oplever du at der er tilstrækkelig tid til samtaler med børnene?
Barnets Lov	Hvordan oplever rådgivere implementeringen af Barnets Lov i praksis?	Hvordan oplever du, at Barnets Lov har påvirket arbejdet med børn og unge? Har loven ændret noget i forhold til barnets mulighed for at blive hørt? Hvordan forstår du balancen mellem lovens intentioner og de praktiske rammer i arbejdet?
Beslutningsprocesser	Hvordan indgår barnets perspektiv i beslutningsprocesser?	Hvordan indgår barnets perspektiv i beslutninger i en sag? Hvordan håndteres situationer hvor barnets ønsker adskiller sig fra faglige vurderinger?
Opsummerende spørgsmål	Hvordan vurderer rådgivere samlet arbejdet med børneinddragelse?	Hvordan oplever du generelt arbejdet med børneinddragelse? Hvilke styrker og udfordringer oplever du?

Bilag 2. Interviewguide for unge med erfaring fra myndighedssystemet

Tema	**Problemformulering**	**Spørgsmål**
Rammesætning af interviewet	Hvordan konstrueres og forstås børneinddragelse i myndighedsarbejdet på børne- og ungeområdet?	Samtykkeerklæringen Anonymisering Interviewet vil blive optaget Beskriv rammen og formålet med interviewet • Varighed ca. 45 minutter • Eksamensprojekt kandidat i Socialt arbejde

		Har du nogle spørgsmål inden vi går i gang?
Åbningsspørgsmål		Vil du præsentere dig selv? Hvor gammel er du? Hvor længe har du haft kontakt med kommunen eller en rådgiver?
Møder med rådgiver	Hvordan oplever børn og unge møderne med deres rådgiver?	Hvordan plejer møderne med din rådgiver at foregå? Hvad plejer I at tale om? Hvordan har du det typisk under møderne?
At blive hørt	Hvordan oplever børn og unge at blive lyttet til i deres sag?	Føler du at din rådgiver lytter til dig? Kan du fortælle om en situation hvor du følte dig hørt? Har du oplevet situationer hvor du ikke følte dig hørt?
Inddragelse af beslutninger	Hvordan oplever børn og unge deres mulighed for at påvirke beslutninger i deres sag?	Føler du at du kan sige hvad du mener i din sag? Oplever du, at din mening bliver taget med i beslutninger? Kan du give et eksempel på en situation hvor din mening betød noget?
Relationer til rådgiver	Hvordan oplever børn og unge relationen til deres rådgiver?	Hvordan vil du beskrive din rådgiver? Hvad gør en rådgiver god at tale med? Er der noget der kan gøre det svært at tale med en rådgiver?
Information og forståelse	Hvordan oplever børn og unge at få information om deres sag?	Får du forklaret hvad der sker i din sag? Forstår du de beslutninger der bliver taget? Er der noget du godt kunne tænke dig blev forklaret bedre?
Opsummerende spørgsmål	Hvordan oplever børn og unge samlet deres mulighed for at blive inddraget?	Hvordan oplever du generelt at være en del af din egen sag?

		Hvad fungerer godt? Er der noget du synes kunne være anderledes?